

MONITORUL OFICIAL

AL

ROMÂNIEI

Anul 190 (XXXIV) — Nr. 1205

PARTEA I
LEGI, DECRETE, HOTĂRĂRI ȘI ALTE ACTE

Joi, 15 decembrie 2022

SUMAR

<u>Nr.</u>	<u>Pagina</u>
HOTĂRĂRI ALE GUVERNULUI ROMÂNIEI	
1.440. — Hotărâre privind aprobarea Strategiei naționale pentru supravegherea, controlul și prevenirea cazurilor de infecție cu HIV/SIDA pentru perioada 2022—2030	2
ACTE ALE ORGANELOR DE SPECIALITATE ALE ADMINISTRAȚIEI PUBLICE CENTRALE	
3.145. — Ordin al ministrului investițiilor și proiectelor europene pentru modificarea Schemei de ajutor <i>de minimis</i> „Sprijin prin granturi pentru investiții necesare capacităților de prestare de servicii pentru refacerea capacității de reziliență”, în cadrul axei prioritare 4 „Sprijinirea ameliorării efectelor provocate de criză în contextul pandemiei de COVID-19 și al consecințelor sale sociale și asupra pregătirii unei redresări verzi, digitale și reziliente a economiei”, prioritatea de investiții „Sprijinirea ameliorării efectelor provocate de criză în contextul pandemiei de COVID-19 și consecințelor sale sociale și pregătirea unei redresări verzi, digitale și reziliente a economiei”, obiectiv specific „Consolidarea poziției pe piață a IMM-urilor afectate de pandemia de COVID-19”, acțiunea 4.1.1 „Investiții în activități productive din Programul operațional Competitivitate 2014—2020”, aprobată prin Ordinul ministrului investițiilor și proiectelor europene nr. 1.981/2022	3
ACTE ALE ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE	
Decizia nr. 44 din 19 septembrie 2022 (Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept)	4–15

HOTĂRÂRI ALE GUVERNULUI ROMÂNIEI**GUVERNUL ROMÂNIEI****HOTĂRÂRE****privind aprobarea Strategiei naționale pentru supravegherea,
controlul și prevenirea cazurilor de infecție
cu HIV/SIDA pentru perioada 2022—2030**

În temeiul art. 108 din Constituția României, republicată, și al art. 25 lit. e) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 57/2019 privind Codul administrativ, cu modificările și completările ulterioare,

Guvernul României adoptă prezenta hotărâre.

Art. 1. — Se aprobă Strategia națională pentru supravegherea, controlul și prevenirea cazurilor de infecție cu HIV/SIDA pentru perioada 2022—2030, prevăzută în anexa*) care face parte integrantă din prezenta hotărâre.

Art. 2. — Ministerul Sănătății, Casa Națională de Asigurări de Sănătate, ministerele și instituțiile cu rețea sanitară proprie, precum și autoritățile administrației publice locale au obligația de a duce la îndeplinire măsurile specifice domeniului lor de activitate.

Art. 3. — Finanțarea obiectivelor prevăzute în Strategia națională pentru supravegherea, controlul și prevenirea cazurilor de infecție cu HIV/SIDA pentru perioada 2022—2030 se realizează în limita fondurilor aprobate anual prin bugetul instituțiilor cu responsabilități în implementarea acestora, din bugetele anuale, precum și din alte surse legal constituite, potrivit legii.

PRIM-MINISTRU
NICOLAE-IONEL CIUCĂ

Contrasemnează:

Ministrul sănătății,

Alexandru Rafila

Ministrul afacerilor interne,

Lucian Nicolae Bode

p. Ministrul apărării naționale,

Eduard Bachide,

secretar de stat

p. Ministrul investițiilor

și proiectelor europene,

Carmen Moraru,

secretar de stat

Ministrul familiei, tineretului

și egalității de șanse,

Gabriela Firea

Ministrul muncii și solidarității sociale,

Marius-Constantin Budăi

p. Ministrul educației,

Gigel Paraschiv,

secretar de stat

Ministrul finanțelor,

Adrian Căciu

București, 29 noiembrie 2022.

Nr. 1.440.

*) Anexa se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1205 bis, care se poate achiziționa de la Centrul pentru relații cu publicul din șos. Panduri nr. 1, bloc P33, parter, sectorul 5, București.

ACTE ALE ORGANELOR DE SPECIALITATE ALE ADMINISTRAȚIEI PUBLICE CENTRALE

MINISTERUL INVESTIȚIILOR ȘI PROIECTELOR EUROPENE

ORDIN

pentru modificarea Schemei de ajutor *de minimis* „Sprijin prin granturi pentru investiții necesare capacităților de prestare de servicii pentru refacerea capacității de reziliență”, în cadrul axei prioritare 4 „Sprijinirea ameliorării efectelor provocate de criză în contextul pandemiei de COVID-19 și al consecințelor sale sociale și asupra pregătirii unei redresări verzi, digitale și reziliente a economiei”, prioritatea de investiții „Sprijinirea ameliorării efectelor provocate de criză în contextul pandemiei de COVID-19 și consecințelor sale sociale și pregătirea unei redresări verzi, digitale și reziliente a economiei”, obiectiv specific „Consolidarea poziției pe piață a IMM-urilor afectate de pandemia de COVID-19”, acțiunea 4.1.1 „Investiții în activități productive din Programul operațional Competitivitate 2014—2020”, aprobată prin Ordinul ministrului investițiilor și proiectelor europene nr. 1.981/2022

Având în vedere:

- prevederile Programului operațional Competitivitate 2014—2020, aprobat prin Decizia de punere în aplicare C (2014)10.233, cu modificările ulterioare;
- Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 77/2014 privind procedurile naționale în domeniul ajutorului de stat, precum și pentru modificarea și completarea Legii concurenței nr. 21/1996, cu modificările și completările ulterioare;
- Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 82/2022 privind unele măsuri pentru acordarea de granturi din fonduri externe nerambursabile pentru investiții destinate capacităților de prestare de servicii și rețehnologizării, în vederea refacerii capacității de reziliență, cu modificările și completările ulterioare;
- Avizul Consiliului Concurenței nr. 17.039 din 22.11.2022, ținând cont de Referatul de aprobare al Direcției generale creștere inteligentă, digitalizare din cadrul Ministerului Investițiilor și Proiectelor Europene nr. 140.824 din 23.11.2022, în temeiul prevederilor art. 14 alin. (5) din Hotărârea Guvernului nr. 52/2018 privind organizarea și funcționarea Ministerului Investițiilor și Proiectelor Europene, cu modificările și completările ulterioare,

ministrul investițiilor și proiectelor europene emite prezentul ordin.

Art. I. — Schema de ajutor *de minimis* „Sprijin prin granturi pentru investiții necesare capacităților de prestare de servicii pentru refacerea capacității de reziliență”, în cadrul axei prioritare 4 „Sprijinirea ameliorării efectelor provocate de criză în contextul pandemiei de COVID-19 și al consecințelor sale sociale și asupra pregătirii unei redresări verzi, digitale și reziliente a economiei”, prioritatea de investiții „Sprijinirea ameliorării efectelor provocate de criză în contextul pandemiei de COVID-19 și consecințelor sale sociale și pregătirea unei redresări verzi, digitale și reziliente a economiei”, obiectiv specific „Consolidarea poziției pe piață a IMM-urilor afectate de pandemia de COVID-19”, acțiunea 4.1.1 „Investiții în activități productive din Programul operațional Competitivitate 2014—2020”, aprobată prin Ordinul ministrului investițiilor și proiectelor europene nr. 1.981/2022, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 796 din 11 august 2022, se modifică după cum urmează:

1. Articolul 17 va avea următorul cuprins:

„Art. 17. — Prezenta schemă de ajutor *de minimis* se aprobă prin ordin al ministrului investițiilor și proiectelor europene și se

aplică de la data publicării ei în Monitorul Oficial al României, Partea I, și până la data de 31 martie 2023, plățile putând fi efectuate de către furnizorul de ajutor *de minimis* până la data de 30 iunie 2024.”

2. La articolul 18, alineatul (1) va avea următorul cuprins:

„Art. 18. — (1) Bugetul total estimat al schemei de ajutor *de minimis* este de 79.690.099 euro, din care 66.753.197 euro reprezintă finanțare acordată prin intermediul FEDR-REACT EU și 12.936.902 euro cofinanțare de la bugetul de stat se alocă din bugetul Programului operațional Competitivitate 2014—2020 și de la bugetul de stat prin mecanismul de supracontractare prevăzut de art. 12 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 40/2015 privind gestionarea financiară a fondurilor europene pentru perioada de programare 2014—2020, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 105/2016, cu modificările și completările ulterioare.”

3. Articolul 24 va avea următorul cuprins:

„Art. 24. — Contractele de finanțare se vor semna până la data de 31 martie 2023.”

Art. II. — Prezentul ordin se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

p. Ministrul investițiilor și proiectelor europene,
Carmen Moraru,
secretar de stat

ACTE ALE ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

COMPLETUL PENTRU DEZLEGAREA UNOR CHESTIUNI DE DREPT

DECIZIA Nr. 44

din 19 septembrie 2022

Dosar nr. 1.004/1/2022

Corina-Alina Corbu — judecător, președintele Înaltei Curți de Casație și Justiție, președintele completului

Daniel Grădinaru — judecător, președintele Secției penale

Denisa-Angelica Stănișor — judecător, președintele Secției de contencios administrativ și fiscal

Laura Mihaela Soane — judecător la Secția penală

Alin Sorin Nicolescu — judecător la Secția penală

Ioana Alina Ilie — judecător la Secția penală

Lucia Tatiana Rog — judecător la Secția penală

Adriana Ispas — judecător la Secția penală

Decebal Constantin Vlad — judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal

Virginia Filipescu — judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal

Elena Diana Ungureanu — judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal

Lucian Cătălin Mihai Zamfir — judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal

Veronica Năstasie — judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal

ÎNALTA CURTE,

deliberând asupra chestiunii de drept cu care a fost sesizată, constată următoarele:

I. Titularul și obiectul sesizării

9. Prin Încheierea din 13 aprilie 2022, pronunțată în Dosarul nr. 2.221/102/2018/a1.20*, Curtea de Apel Târgu Mureș — Secția penală a dispus, în temeiul art. 475 din Codul de procedură penală, sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție, Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile prin care să se dea o rezolvare de principiu cu privire la următoarea chestiune de drept:

„Dacă termenul «pagubă» din cuprinsul art. 249 alin. (5) din Codul de procedură penală vizând instituirea măsurii asigurătorii a sechestrului în materia infracțiunii prevăzute de art. 10 din Legea nr. 241/2005 pentru prevenirea și combaterea evaziunii fiscale, modificată și completată de Legea nr. 55/2021, cuprinde doar prejudiciul efectiv calculat, respectiv baza de calcul, sau cuprinde și accesoriile (dobânzi și penalități)?”

II. Expunerea succintă a procesului

10. Prin Rechetoriul nr. 21/P/2013 din 12 noiembrie 2018 al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție — Direcția de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism — Serviciul Teritorial Târgu Mureș („DIICOT”) s-a dispus, printre altele, trimiterea în judecată a inculpaților: (i) P.D., pentru săvârșirea infracțiunii de evaziune fiscală, în formă continuată, prevăzută de art. 9 alin. (1) lit. a) și alin. (2) din Legea nr. 241/2005 pentru prevenirea și combaterea evaziunii fiscale (text aplicabil începând cu 22 martie 2013), cu aplicarea art. 35 alin. (1) din Codul penal (55 de acte materiale), reținându-se, în esență, în fapt, că, în calitate de administrator al V. — S.R.L., în baza aceleiași rezoluții infracționale, în intervalele februarie—decembrie 2009, februarie—decembrie 2010, februarie 2011—iulie 2013, a dispus efectuarea unui număr de 55 de viramente către B. Asigurări de Viață — S.A., în sumă totală de 2.001.830 lei, reprezentând prime de asigurare aferente clauzei de economisire — beneficii, și a răscompărat imediat această sumă, de același număr de ori, mai puțin comisionul reținut de asigurător, acordând pe această cale către angajații societății parte din salarii sub forma simulată a unor prime de asigurare și cauzând, astfel, bugetului de stat un prejudiciu reprezentând obligații fiscale suplimentare în valoare totală de 1.421.283 lei (din care 1.150.027 lei contribuții sociale obligatorii; 346.637 lei impozit pe venitul din salarii; 75.381 lei creanță în legătură cu impozitul pe profit). În ceea ce privește latura civilă s-a reținut că prejudiciul în cuantum de 1.421.283 lei nu a fost achitat până la data întocmirii rechetoriului; (ii) B. Asigurări de Viață — S.A., pentru complicitate la infracțiunea de evaziune fiscală, în formă continuată, prevăzută de art. 48 alin. (1) din Codul penal raportat la art. 9 alin. (1) lit. a) și alin. (3) din Legea nr. 241/2005 pentru prevenirea și combaterea evaziunii fiscale (text în vigoare începând cu 23 martie 2013), cu aplicarea art. 35 alin. (1) din Codul penal (4.484 de acte materiale, dintre care 55 în raport cu partea responsabilă civilmente V. — S.R.L.), reținându-se, în esență, în fapt, că, în perioada ianuarie 2009—iulie 2013, în baza aceleiași rezoluții infracționale, după ce a încasat de la un număr de 226 de societăți comerciale suma de 242.515.409 lei cu titlu de prime plătite aferente clauzei de economisire — beneficii/investiții, a acceptat

1. Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept este legal constituit potrivit dispozițiilor art. 476 alin. (8) din Codul de procedură penală și ale art. 37 alin. (1) din Regulamentul privind organizarea și funcționarea administrativă a Înaltei Curți de Casație și Justiție, republicat, cu completările ulterioare (*Regulamentul*).

2. Ședința este prezidată de doamna judecător Corina-Alina Corbu, președintele Înaltei Curți de Casație și Justiție.

3. Ministerul Public — Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție este reprezentat de doamna procuror Nicoleta Eucarie.

4. La ședința de judecată participă magistratul-asistent Bogdan Georgescu, desemnat în conformitate cu dispozițiile art. 38 din Regulament.

5. Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept a luat în examinare sesizarea formulată de Curtea de Apel Târgu Mureș — Secția penală, prin Încheierea din 13 aprilie 2022, pronunțată în Dosarul nr. 2.221/102/2018/a1.20*.

6. Nefiind invocate chestiuni prealabile, președintele completului acordă cuvântul reprezentantei Ministerului Public.

7. Doamna procuror Nicoleta Eucarie susține punctul de vedere deus la dosar, expunând rezumativ argumente în sensul respingerii sesizării, ca inadmisibilă, motivat de faptul că nu sunt îndeplinite cumulativ condițiile prevăzute de art. 475 din Codul de procedură penală.

8. Președintele completului încheie dezbaterile, iar completul rămâne în pronunțare asupra sesizării.

de un număr de 4.484 ori răscumpărarea imediată a acestor prime, respectiv a sumei de 225.317.045 lei, cu încălcarea prevederilor legale și contractuale, permițând, astfel, celor 226 de societăți comerciale acordarea pe această cale către propriii angajați a unor venituri salariale nefiscalizate, sub forma simulată a unor prime de asigurare și ajutând, astfel, reprezentanții acestor firme să cauzeze bugetului de stat un prejudiciu reprezentând obligații fiscale suplimentare în valoare totală de 137.524.761 lei, constând în contribuțiile sociale obligatorii și impozitul pe venitul din salarii; (iii) S.D.V., C.L., V.F., B.M. și B.C., pentru săvârșirea infracțiunii de constituire a unui grup infracțional organizat, prevăzută de art. 367 alin. (1) din Codul penal, constând în aceea că inculpații S.D.V., V.F., în calitate de directori generali ai B. Asigurări de Viață — S.A., și C.L., în calitate de șef al departamentului juridic al B. Asigurări de Viață — S.A., au constituit începând cu 1 ianuarie 2009, la nivelul B. Asigurări de Viață — S.A., un grup infracțional organizat structurat, la care au aderat, începând cu 1 iunie 2009, și inculpații B.M. și B.C., membri ai directoratului B. Asigurări de Viață — S.A., grup ce a acționat în mod coordonat în vederea sprijinirii clienților societății bancare în vederea comiterii de către aceștia a infracțiunii de evaziune fiscală și care a funcționat până la data de 9 iulie 2013.

11. În cursul urmăririi penale, prin Adresa din 7 septembrie 2017, statul român, prin Agenția Națională de Administrare Fiscală („ANAF”), s-a constituit parte civilă în cauză cu suma de 6.510.746 lei, reprezentând prejudiciul cauzat bugetului de stat, și și-a rezervat dreptul de a modifica cuantumul sumei prin adăugarea obligațiilor fiscale accesorii, datorate de la data când obligația a devenit scadentă și până la momentul executării integrale a plății. Totodată, a solicitat, în temeiul art. 249—254 din Codul de procedură penală, înființarea măsurilor asigurătorii sau, în cazul în care acestea au fost dispuse, menținerea lor. Ulterior, prin Adresa din 2 iulie 2018, partea civilă, statul român, prin ANAF, și-a precizat pretențiile la suma de 144.035.507 lei, reprezentând prejudiciul cauzat bugetului de stat, și a învederat că își rezervă dreptul ca, pe baza probatoriului administrat, să modifice cuantumul acestei sume. Deopotrivă, a reiterat solicitarea de înființare ori, după caz, de menținere a măsurilor asigurătorii, întemeiată pe dispozițiile art. 249—254 din Codul de procedură penală.

12. Pe parcursul anchetei penale nu au fost instituite măsuri asigurătorii cu privire la bunurile aparținând inculpaților P.D. și B. Asigurări de Viață — S.A. ori părții responsabile civilmente V. — S.R.L.

13. Cauza a fost înregistrată la data de 23 noiembrie 2018 pe rolul Tribunalului Mureș cu nr. 2.221/102/2018.

14. În cursul procedurii de cameră preliminară, partea civilă, prin Adresa din 10 decembrie 2019, a solicitat obligarea inculpaților, în solidar cu părțile responsabile civilmente, la plata sumelor reprezentând prejudiciul produs bugetului consolidat al statului, precum și instituirea măsurilor asigurătorii asupra tuturor bunurilor mobile și imobile ale persoanelor răspunzătoare pentru săvârșirea infracțiunilor, până la concurența valorii pagubei. Ulterior, prin Adresa din 20 mai 2020, aceasta a comunicat pentru fiecare inculpat și parte responsabilă civilmente sumele cu care se constituie parte civilă, solicitând obligarea inculpaților P.D., B. Asigurări de Viață — S.A., S.D.V., C.L., V.F., B.M. și B.C., toți în solidar cu partea responsabilă civilmente V. — S.R.L., la plata sumei de 1.421.283 lei reprezentând prejudiciul și a accesoriilor calculate până la data plății efective a acestuia.

15. Prin Încheierea din 7 octombrie 2021, pronunțată în Dosarul asociat nr. 2.221/102/2018/a1.20, în temeiul art. 249 alin. (1) și (6) din Codul de procedură penală, judecătorul de cameră preliminară a admis cererea formulată de partea civilă, a dispus instituirea măsurilor asigurătorii asupra bunurilor mobile și imobile ale inculpaților P.D. și B. Asigurări de Viață — S.A., precum și ale părții responsabile civilmente V. — S.R.L. pentru

suma de 1.421.283 lei, iar, în baza art. 251 din Codul de procedură penală, a desemnat DIICOT pentru ducerea la îndeplinire a dispozițiilor încheierii.

16. Ulterior, prin Decizia penală nr. 95/C/CP din 26 noiembrie 2021 a Curții de Apel Târgu Mureș, în baza art. 425¹ alin. (7) pct. 2 raportat la art. 250¹ alin. (1) și (3) și art. 281 alin. (1) lit. f) din Codul de procedură penală, au fost admise contestațiile declarate de DIICOT, de inculpații B. Asigurări de Viață — S.A. și P.D. și de partea responsabilă civilmente V. — S.R.L. împotriva Încheierii penale din 7 octombrie 2021 a Tribunalului Mureș, care a fost desființată integral, dispunându-se rejudecarea cauzei de către judecătorul de cameră preliminară din cadrul acestei din urmă instanțe.

17. Cauza a fost reînregistrată pe rolul Tribunalului Mureș, la data de 22 decembrie 2021, cu nr. 2.221/102/2018/a1.20*.

18. La termenul din 14 ianuarie 2022, judecătorul de cameră preliminară a dispus emiterea unei adrese către partea civilă pentru a comunica dacă își menține solicitarea de instituire a măsurilor asigurătorii și cu privire la inculpații S.D.V., C.L., V.F., B.M. și B.C., valoarea prejudiciului estimat la acel moment procesual și dacă suma indicată în cererea de constituire ca parte civilă, în quantum de 1.421.283 lei, precum și eventualele dobânzi și penalități aferente acesteia au fost achitate integral sau parțial.

19. Prin Adresa din 28 ianuarie 2022, partea civilă a precizat că, din relațiile transmise de Direcția Generală Regională a Finanțelor Publice Galați — Administrația Județeană a Finanțelor Publice Tulcea („AJFP”), rezultă că nici inculpatul P.D. și nici partea responsabilă civilmente V. — S.R.L. nu au achitat nicio sumă reprezentând prejudiciul consemnat în rechizitoriu. Ulterior, a comunicat că, potrivit Adresei din 27 ianuarie 2022 a AJFP, cuantumul accesoriilor aferente prejudiciului este de 1.224.982 lei, reprezentând majorări de întârziere, și 172.505 lei, reprezentând penalități de întârziere, corespunzătoare perioadei cuprinse în rechizitoriu pentru fiecare contribuție aferentă salariilor până la 26 ianuarie 2022.

20. Prin Încheierea penală din 7 martie 2022, pronunțată în Dosarul asociat nr. 2.221/102/2018/a1.20* al Tribunalului Mureș, judecătorul de cameră preliminară, în temeiul art. 249 alin. (1), (2), (5) și (6) din Codul de procedură penală raportat la art. 11 din Legea nr. 241/2005, a admis în parte cererea formulată de partea civilă statul român, prin ANAF, și, în consecință, a dispus instituirea sechestrului asigurător asupra bunurilor mobile și imobile care se află și care vor intra în patrimoniile inculpaților P.D. și B. Asigurări de Viață — S.A. și al părții responsabile civilmente V. — S.R.L., până la concurența sumei de 2.818.770 lei, din care suma de 1.421.283 lei reprezintă prejudiciul, iar suma de 1.397.487 lei accesorii — dobânzi și penalități de întârziere, calculate potrivit Codului de procedură fiscală, de la data producerii prejudiciului până la 26 ianuarie 2022. În baza art. 251 din Codul de procedură penală raportat la art. 213 din Codul de procedură fiscală, a stabilit ca măsurile asigurătorii instituite să fie aduse la îndeplinire de către organele de executare silită din cadrul ANAF. Totodată, a respins, ca nefondată, cererea formulată de partea civilă referitoare la instituirea măsurilor asigurătorii cu privire la inculpații S.D.V., C.L., V.F., B.M. și B.C.

21. Pentru a pronunța această încheiere, judecătorul de cameră preliminară, făcând referire la conținutul dispozițiilor art. 249 din Codul de procedură penală, la natura juridică a măsurilor asigurătorii în procesul penal și la scopul instituirii lor, a subliniat obligativitatea dispunerii acestora în situația săvârșirii unei infracțiuni reglementate de Legea nr. 241/2005, așa cum se prevede în art. 11 din actul normativ și cum a reținut și instanța de contencios constituțional în cuprinsul mai multor hotărâri pronunțate în soluționarea unor excepții de neconstituționalitate cu privire la textul de lege respectiv, printre care: Decizia nr. 320 din 17 mai 2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 636 din 18 august 2016;

Decizia nr. 445 din 22 iunie 2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 909 din 21 noiembrie 2017; Decizia nr. 96 din 1 martie 2018, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 619 din 18 iulie 2018; Decizia nr. 303 din 9 iunie 2020, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1013 din 30 octombrie 2020.

22. Ca atare, dat fiind caracterul obligatoriu al instituirii măsurilor asigurătorii într-o asemenea ipoteză, s-a arătat că organele judiciare nu mai sunt ținute să verifice condiția de necesitate a acestora, din moment ce ele sunt prescrise prin lege, după cum nu se impune ca suspectul sau inculpatul să pregătească ori să realizeze manopere sau activități din care să rezulte că ar intenționa ascunderea bunurilor sale, măsurile putând fi dispuse în toate cazurile în care s-a produs un prejudiciu sau legea prevede confiscarea specială sau extinsă, în același sens fiind și Decizia Curții Constituționale nr. 629 din 8 octombrie 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 868 din 20 noiembrie 2015, paragraful 15.

23. Raportând aceste considerații la cauza ce formează obiectul Dosarului nr. 2.221/102/2018/a1, aflat în procedura de cameră preliminară, judecătorul a constatat că inculpații P.D. și B. Asigurări de Viață — S.A. sunt trimiși în judecată pentru comiterea infracțiunii de evaziune fiscală, prevăzută de art. 9 alin. (1) lit. a) și alin. (2) sau, după caz, alin. (3) din Legea nr. 241/2005 (text aplicabil începând cu 22 martie 2013), cu aplicarea art. 35 alin. (1) din Codul penal, în forma autoratului și, respectiv, a complicității, precum și faptul că V — S.R.L. a fost introdusă în cauză în calitate de parte responsabilă civilmente, context în care a apreciat că instituirea de măsuri asigurătorii față de aceștia este obligatorie și necesară pentru a asigura posibilitatea persoanei vătămate ca, în măsura în care va fi atrasă răspunderea civilă a inculpaților, să aibă posibilitatea de a executa titlul care va stabili creanța sa. Întrucât valoarea exactă a pagubei nu a putut fi stabilită la acel moment procesual, judecătorul de cameră preliminară s-a raportat la valoarea probabilă a prejudiciului indicată prin actul de sesizare, la care se adaugă accesoriile calculate de partea civilă în conformitate cu dispozițiile Codului de procedură fiscală.

24. În ceea ce privește valoarea probabilă a pagubei până la concurența căreia s-a instituit măsura asigurătorie și care include și accesoriile, a fost avută în vedere Decizia nr. 17 din 5 octombrie 2015, pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul competent să judece recursul în interesul legii, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 875 din 23 noiembrie 2015 (*Decizia Completului competent să judece recursul în interesul legii nr. 17/2015*), făcându-se ample referiri la considerentele acesteia, prin care, în interpretarea și aplicarea unitară a dispozițiilor art. 19 din Codul de procedură penală, s-a stabilit că, în cauzele penale având ca obiect infracțiunile de evaziune fiscală prevăzute de Legea nr. 241/2005, instanța, soluționând acțiunea civilă, dispune obligarea inculpatului condamnat pentru săvârșirea acestor infracțiuni la plata sumelor reprezentând obligația fiscală principală datorată și la plata sumelor reprezentând obligații fiscale accesorii datorate, în condițiile Codului de procedură fiscală. Astfel, în cuprinsul acestei hotărâri, instanța supremă a reținut, printre altele, că obligațiile de plată accesorii au un caracter prestabilit, atât în privința semnificației pe care acestea o au în contextul raportului juridic de drept fiscal, cât și în privința modalității de calcul al sumelor în care se materializează și că, astfel cum rezultă din chiar denumirea dată lor de legiuitor, obligațiile fiscale accesorii au aceeași natură juridică cu aceea a obligațiilor fiscale principale, respectiv a impozitelor, taxelor, contribuțiilor și altor sume datorate bugetului general consolidat, neputând fi ignorate la momentul cuantificării prejudiciului de către instanța penală.

25. Totodată, s-a avut în vedere și faptul că, la stabilirea valorii probabile a pagubei cu privire la care se pot institui măsuri asigurătorii, judecătorul de cameră preliminară trebuie să se

raporteze la soluția care s-ar putea dispune pe fondul cauzei cu privire la latura civilă, doar în acest mod putându-se oferi garanții efective părții civile pentru repararea pagubei, așa cum reclamă dispozițiile art. 249 din Codul de procedură penală.

26. Sub același aspect, al întinderii valorii probabile a pagubei, s-a făcut referire și la întâlnirea președinților secțiilor penale ale Înaltei Curți de Casație și Justiție și curților de apel din 16—17 mai 2019, în cadrul căreia, ca o chestiune de practică neunitară, s-a discutat și despre situația în care se instituie măsuri asigurătorii pentru a garanta repararea pagubei produse prin infracțiunea de evaziune fiscală, iar ulterior inculpatul achită debitul principal, fără a efectua plata accesoriilor, apreciindu-se că, pentru ridicarea măsurii asigurătorii ca urmare a constatării faptului că prejudiciul a fost acoperit, este nevoie să se fi acoperit atât debitul principal, cât și accesoriile fiscale. Implicat, conform opiniei înșușite de participanții la acea întâlnire de practică neunitară, se acceptă posibilitatea instituirii de măsuri asigurătorii și cu privire la accesorii, iar în situația în care este achitat debitul principal, măsurile asigurătorii pot fi menținute pentru a garanta plata accesoriilor.

27. Astfel, s-a distins între prejudiciul produs prin comiterea infracțiunii de evaziune fiscală, de care se ține seama la încadrarea juridică a faptei și care este echivalentul taxelor și impozitelor de la plata cărora s-a sustras inculpatul (debitul principal), și paguba la repararea căreia acesta poate să fie obligat în caz de condamnare, care cuprinde atât debitul principal, cât și accesoriile fiscale, potrivit Deciziei Completului competent să judece recursul în interesul legii nr. 17/2015.

28. Judecătorul de cameră preliminară a mai reținut că între scopul pentru care măsura asigurătorie a fost dispusă, respectiv recuperarea eventualei pagube produse în dauna părții civile, și protecția dreptului inculpaților și al părții responsabile civilmente de a se folosi de bunurile lor există un raport rezonabil de proporționalitate, așa cum acest principiu decurge atât din art. 1 din Primul Protocol adițional la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, cât și din art. 53 alin. (2) din Constituție. De asemenea, s-a apreciat că sechestrul asigurător vizează în principal garantarea executării unei eventuale creanțe ce va fi recunoscută în favoarea părții civile lezate prin posibila acțiune ce face obiectul judecății, așa încât procedura de instituire a acestuia nu constituie o judecată asupra unei acuzații în materie penală în sensul art. 6 paragraful 1 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale („Convenția”), motiv pentru care luarea măsurilor asigurătorii nu încalcă nici art. 6 paragraful 2 din Convenție referitor la prezumția de nevinovăție (CEDO, Decizia din 18 septembrie 2006, pronunțată în Cauza *Mohammad Yassin Dogmoch împotriva Germaniei*). Totodată, considerând că examinarea caracterului proporțional presupune ca organul judiciar să se asigure că valoarea bunurilor sechestrate nu depășește cuantumul pagubei, judecătorul de cameră preliminară a apreciat că se impune menționarea expresă a faptului că măsurile asigurătorii se instituie până la concurența sumei reprezentând debit principal și accesorii.

29. În cuprinsul încheierii au mai fost analizate și alte aspecte în legătură cu măsurile asigurătorii dispuse, precum și apărările formulate de inculpați și de partea responsabilă civilmente, care însă nu prezintă interes din perspectiva chestiunii de drept a cărei rezolvare de principiu se solicită prin prezenta sesizare, concluzionându-se, în final, că instituirea respectivelor măsuri a avut în vedere protejarea drepturilor persoanei vătămate prin săvârșirea infracțiunii, raportat la întinderea mare a prejudiciului, precum și necesitatea de a evita ascunderea, distrugerea, înstrăinarea sau sustragerea de la urmărire a bunurilor proprietate a inculpaților P.D. și B. Asigurări de Viață — S.A., precum și a părții responsabile civilmente V. — S.R.L., în vederea garantării reparării pagubei produse prin comiterea infracțiunii de evaziune fiscală.

30. Împotriva Încheierii din 7 martie 2022, pronunțată în Dosarul asociat nr. 2.221/102/2018/a1.20* al Tribunalului Mureș, au declarat contestații inculpații P.D. și B. Asigurări de Viață — S.A., precum și partea responsabilă civilmente V. — S.R.L., cauza fiind înregistrată la 11 martie 2022 pe rolul Curții de Apel Târgu Mureș — Secția penală sub același număr de dosar. Prin motivele de contestație formulate în scris, contestatoarea inculpată B. Asigurări de Viață — S.A. a criticat hotărârea atacată pentru nelegalitate și netemeinicie, invocând, în esență, nerespectarea dispozițiilor obligatorii ale Deciziei penale nr. 95/C/CP din 26 noiembrie 2021 a Curții de Apel Târgu Mureș, nemotivarea soluției pronunțate din perspectiva tuturor apărărilor formulate și a aspectelor de complementaritate a dispozițiilor art. 11 din Legea nr. 241/2005 și art. 249 din Codul de procedură penală, precum și greșita instituire a măsurilor asigurătorii asupra bunurilor sale raportat la neîndeplinirea condițiilor prevăzute de cel din urmă text de lege, la dispoziția judecătorului de cameră preliminară de înlăturare a unor acte procesuale din cursul urmăririi penale, la caracterul disproporționat al măsurilor dispuse față de scopul instituit de lege, dar și la întinderea acestora, prin luarea în considerare și a accesoriilor debitului principal, cu toate că art. 249 din Codul de procedură penală face referire doar la repararea pagubei, adică a pierderii efectiv suferite, nu și la câștigul nerealizat.

31. La termenul din 4 aprilie 2022, inculpata B. Asigurări de Viață — S.A. a solicitat sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție, Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile cu privire la chestiunea de drept menționată la paragraful 9 din prezenta decizie.

III. Opinia completului care a dispus sesizarea și punctele de vedere ale procurorului și părților

A. Cu privire la admisibilitatea sesizării

32. Curtea de Apel Târgu Mureș — Secția penală a apreciat că sunt îndeplinite toate cerințele de admisibilitate prevăzute de art. 475 din Codul de procedură penală, respectiv: instanța care formulează sesizarea este investită cu soluționarea cauzei în ultimă instanță, potrivit art. 250¹ alin. (1) din Codul de procedură penală, și anume cu judecarea contestațiilor formulate împotriva Încheierii penale din 7 martie 2022, pronunțată de Tribunalul Mureș în Dosarul nr. 2.221/102/2018/a1.20*; de chestiunea de drept invocată depinde soluționarea pe fond a cauzei, deoarece motivul de contestație invocat de inculpata B. Asigurări de Viață — S.A. vizează tocmai interpretarea noțiunii de „pagubă” conținută în prevederile art. 249 din Codul de procedură penală și legalitatea instituirii sechestrului asigurător asupra bunurilor sale până la concurența unei sume de bani care include și accesoriile aferente debitului principal; asupra chestiunii de drept invocate, Înalta Curte de Casație și Justiție nu a statuat printr-o hotărâre prealabilă sau printr-un recurs în interesul legii, iar aceasta nici nu face obiectul unui recurs în interesul legii în curs de soluționare.

B. Cu privire la chestiunea de drept ce formează obiectul sesizării

33. Încheierea din 13 aprilie 2022, pronunțată de Curtea de Apel Târgu Mureș — Secția penală în Dosarul nr. 2.221/102/2018/a1.20*, prin care s-a dispus sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile, nu cuprinde punctul de vedere al completului de judecată în legătură cu problema ce se solicită a primi o dezlegare de principiu prin intermediul mecanismului de unificare a practicii judiciare reglementat de art. 475 și următoarele din Codul de procedură penală, instanța de trimitere rezumându-se doar la prezentarea celor două orientări jurisprudențiale conturate în privința interpretării noțiunii de „pagubă” din cuprinsul art. 249 din Codul de procedură penală și la argumentele pe care acestea se fundamentează.

34. În acest sens s-a arătat, în esență, că, într-o primă orientare, a fost avută în vedere Decizia Completului competent să judece recursul în interesul legii nr. 17/2015, prin care, în

interpretarea și aplicarea unitară a dispozițiilor art. 19 din Codul de procedură penală, s-a stabilit că, în cauzele penale având ca obiect infracțiunile de evaziune fiscală prevăzute de Legea nr. 241/2005, instanța, soluționând acțiunea civilă, dispune obligarea inculpatului condamnat pentru săvârșirea acestor infracțiuni la plata sumelor reprezentând obligația fiscală principală datorată și la plata sumelor reprezentând obligații fiscale accesorii datorate, în condițiile Codului de procedură fiscală.

35. Totodată, s-a ținut seama și de faptul că, la stabilirea valorii probabile a pagubei cu privire la care se pot institui măsuri asigurătorii, organul judiciar trebuie să se raporteze la soluția care s-ar putea dispune pe fondul cauzei cu privire la latura civilă, doar în acest mod putându-se oferi garanții efective părții civile pentru repararea pagubei, așa cum reclamă dispozițiile art. 249 din Codul de procedură penală.

36. În plus, a fost invocată și opinia însușită de participanții la întâlnirea pe teme de practică neunitară a președinților secțiilor penale ale Înaltei Curți de Casație și Justiție și curților de apel din 16—17 mai 2019, conform căreia există posibilitatea instituirii de măsuri asigurătorii și cu privire la accesorii, iar în situația în care este achitat debitul principal, măsurile asigurătorii pot fi menținute pentru a garanta plata accesoriilor.

37. Astfel, s-a făcut distincție între prejudiciul produs prin comiterea infracțiunii de evaziune fiscală de care se ține seama la încadrarea juridică a faptei și care este echivalentul taxelor și impozitelor de la plata cărora s-a sustras inculpatul (debitul principal) și paguba la repararea căreia acesta poate să fie obligat în caz de condamnare, care cuprinde atât debitul principal, cât și accesoriile fiscale, potrivit Deciziei Completului competent să judece recursul în interesul legii nr. 17/2015.

38. În ceea ce privește cea de-a doua orientare jurisprudențială, instanța de trimitere a arătat că aceasta se întemeiază pe dispozițiile art. 173 alin. (1), art. 174 alin. (1) și ale art. 176 alin. (1) din Legea nr. 207/2015 privind Codul de procedură fiscală, constatându-se că obligațiile de plată accesorii au un caracter prestabilit atât în privința semnificației pe care acestea o au în contextul raportului juridic de drept fiscal (sanctiune aplicabilă în cazul neîndeplinirii la scadență a obligației de plată), cât și în privința modalității de calcul al sumelor în care se materializează și au aceeași natură juridică cu aceea a obligațiilor fiscale principale.

39. De asemenea, s-a reținut faptul că, prin Decizia Curții Constituționale nr. 101/2021, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 295 din 24 martie 2021, în interpretarea art. 10 din Legea nr. 241/2005 s-a statuat faptul că cel care a afectat integritatea bugetului public va trebui să plătească paguba efectiv suferită de bugetul de stat, majorată cu 20%, la care se vor plăti dobânzi și penalități.

40. Ca atare, s-a apreciat, în această a doua orientare jurisprudențială, că dacă, în ceea ce privește soluționarea laturii civile a cauzei, la stabilirea efectivă a prejudiciului suferit de către partea civilă se are în vedere atât prejudiciul constând în echivalentul cuantumului creanțelor fiscale principale, cât și creanțele fiscale accesorii, la stabilirea valorii probabile a pagubei produse prin infracțiune în vederea instituirii măsurilor asigurătorii nu se pot lua în considerare dobânzile și penalitățile de întârziere, acestea neputând fi asimilate unui beneficiu nerealizat (*lucrum cessans*).

C. Punctul de vedere al contestatoarei B. Asigurări de Viață — S.A.

41. Contestatoarea-inculpată B. Asigurări de Viață — S.A. a menționat că nu pot fi confundate noțiunile de prejudiciu/pagubă produs/ă prin comiterea unei infracțiuni și de pretenții ale părții civile, însuși legiuitorul făcând această distincție atunci când a procedat la modificarea Legii nr. 241/2005. Astfel, dacă în forma în vigoare la data adoptării actului normativ (2005) art. 10 stipula că, „în cazul săvârșirii unei infracțiuni de evaziune fiscală

prevăzute de prezenta lege, dacă în cursul urmăririi penale sau al judecării, până la primul termen de judecată, învinuitul ori inculpatul acoperă integral prejudiciul cauzat, limitele pedepsei prevăzute de lege pentru fapta săvârșită se reduc la jumătate”, ca urmare a modificării intrate în vigoare la 1 februarie 2014 s-a prevăzut că, „în cazul săvârșirii unei infracțiuni de evaziune fiscală prevăzute la art. 8 și 9, dacă în cursul urmăririi penale sau al judecării, până la primul termen de judecată, inculpatul acoperă integral pretențiile părții civile, limitele prevăzute de lege pentru fapta săvârșită se reduc la jumătate”, pentru ca, din 4 aprilie 2021, să se revină la vechea formulare, respectiv „în cazul săvârșirii unei infracțiuni prevăzute la art. 61, 8 sau 9, dacă în cursul urmăririi penale sau al judecării prejudiciul cauzat este acoperit integral, iar valoarea acestuia nu depășește 100.000 euro, în echivalența monedei naționale, se poate aplica pedeapsa cu amenda (...)”.

42. Așadar, spre deosebire de perioada în care a fost în vigoare dispoziția care impunea inculpatului acoperirea integrală a pretențiilor părții civile pentru a putea beneficia de cauza de reducere a pedepsei, când aceste pretenții cuprindeau atât prejudiciul cauzat, cât și accesoriile, anterior datei de 1 februarie 2014 și după 4 aprilie 2021, textele legale s-au referit/se referă strict la prejudiciul cauzat, care trebuie acoperit integral de către inculpat pentru a putea beneficia de cauza de nepedepsire sau de cauza de reducere a pedepsei, prejudiciu care nu cuprindea/nu cuprinde și accesoriile. În acest sens, a fost invocată și practica judiciară, cu trimitere la soluțiile de clasare sau de încetare a procesului penal pronunțate în situația în care inculpatul achita integral prejudiciul (în trecut, până la un anumit moment procesual), fără a se ține seama de accesorii.

43. S-a mai apreciat de către contestatoarea inculpată că, pentru luarea de măsuri asigurătorii în procesul penal în considerarea accesoriilor, nu ar putea fi invocată nici Decizia Completului competent să judece recursul în interesul legii nr. 17/2015, întrucât, prin aceasta, s-a stabilit că, în cauzele penale având ca obiect infracțiunile de evaziune fiscală prevăzute în Legea nr. 241/2005, instanța, soluționând acțiunea civilă, dispune obligarea inculpatului condamnat pentru săvârșirea acestor infracțiuni la plata sumelor reprezentând obligația fiscală principală datorată și la plata sumelor reprezentând obligațiile fiscale accesorii, datorate în condițiile Codului de procedură fiscală. Or, după cum prevede art. 19 alin. (1) din Codul de procedură penală, acțiunea civilă exercitată în cadrul procesului penal are ca obiect tragerea la răspundere civilă delictuală a persoanelor responsabile potrivit legii civile pentru prejudiciul produs prin comiterea faptei care face obiectul acțiunii civile.

44. Altfel spus, acțiunea civilă alăturată celei penale se soluționează după regulile răspunderii civile delictuale, potrivit căreia despăgubirea trebuie să cuprindă pierderea suferită de cel prejudiciat, câștigul pe care în condiții obișnuite el ar fi putut să îl realizeze și de care a fost lipsit (adică accesoriile în materie fiscală), precum și cheltuielile pe care le-a făcut pentru evitarea sau limitarea prejudiciului. În schimb, în materia măsurilor asigurătorii prevăzute de art. 249 din Codul de procedură penală, se face referire clară doar la repararea pagubei, adică a pierderii efectiv suferite, nu și la câștigul nerealizat.

45. În plus, s-a invocat și dificultatea stabilirii valorii probabile a pagubei (până la concurența căreia trebuie instituite măsurile asigurătorii), în situația în care în aceasta ar fi incluse și accesoriile, în fiecare zi curgând dobânzi și penalități până la stingerea efectivă a obligației fiscale principale.

46. Procurorul și contestatorii P.D. și V. — S.R.L. nu au formulat, cu ocazia dezbaterilor de la termenul de judecată din 4 aprilie 2022, un punct de vedere cu privire la fondul chestiunii de drept a cărei dezlegare se solicită.

IV. Punctul de vedere al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție cu privire la problema de drept ce formează obiectul sesizării

47. Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție a arătat că sesizarea instanței supreme nu îndeplinește cerința referitoare la existența unei relații de dependență între răspunsul dat problemei invocate și soluționarea pe fond a cauzei, prevăzută de art. 475 din Codul de procedură penală, solicitând, pe cale de consecință, respingerea acesteia, ca inadmisibilă, nefiind întrunite cerințele reținute în jurisprudența constantă a Completului pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală cu privire la sintagma „chestiune de drept de a cărei lămurire depinde soluționarea pe fond a cauzei”, pentru următoarele argumente: (i) Măsurile asigurătorii reprezintă măsuri procesuale care au caracter incidental în cursul procesului penal, putând fi dispuse în vederea realizării scopurilor prevăzute de art. 249 alin. (1) din Codul de procedură penală, iar cele instituite în vederea reparării pagubei produse prin infracțiune (cum este și cazul în speța care a generat problema de drept pendinte) au caracter provizoriu, rolul lor fiind de a preveni ascunderea, distrugerea, înstrăinarea sau sustragerea de la urmărire a bunurilor care ar putea să asigure acoperirea prejudiciului cauzat prin fapta prevăzută de legea penală. (ii) Prin urmare, măsurile asigurătorii nu echivalează cu acoperirea pagubei, ci au doar rolul de a garanta recuperarea acesteia, astfel că dispunerea lor nu vizează soluționarea pe fond a laturii civile/penale a cauzei, motiv pentru care întrebarea formulată de instanța de trimitere nu întrunește cerința de admisibilitate analizată. (iii) În plus, această condiție nu este îndeplinită nici pentru faptul că, astfel cum rezultă din analiza considerentelor încheierii de sesizare, dificultatea de interpretare a termenului „pagubă” prevăzut de art. 249 alin. (5) din Codul de procedură penală izvorăște din coroborarea eronată a prevederilor acestui articol cu dispozițiile art. 10 alin. (11) din Legea nr. 241/2005. (iv) Un alt argument rezidă în faptul că, deși Curtea de Apel Târgu Mureș solicită interpretarea noțiunii de „pagubă” în materia măsurilor asigurătorii instituite în cauze privind săvârșirea infracțiunii de evaziune fiscală, în cuprinsul întrebării prealabile se referă la „instituirea măsurii asigurătorii a sechestrului în materia infracțiunii prevăzute de art. 10 din Legea nr. 241/2005”. Or, acest din urmă text de lege, astfel cum a fost modificat prin Legea nr. 55/2021, nu prevede o infracțiune, ci natura sancțiunii aplicabile (închisoare alternativ cu amenda sau amenda ca pedeapsă unică) în situația acoperirii integrale a prejudiciului cauzat prin săvârșirea infracțiunilor prevăzute de art. 61, art. 8 sau art. 9 din Legea nr. 241/2005. (v) În altă ordine de idei, termenul „pagubă” produsă prin săvârșirea infracțiunii de evaziune fiscală la care face referire art. 249 alin. (5) din Codul de procedură penală nu ridică probleme de interpretare și aplicare. Astfel, având în vedere coroborarea dispozițiilor art. 19 alin. (1) și (5) cu cele ale art. 249 alin. (5) din Codul de procedură penală, în cauzele ce au ca obiect infracțiuni de evaziune fiscală este aplicabilă Decizia Completului competent să judece recursul în interesul legii nr. 17/2015, atât la stabilirea pagubei, cât și la luarea măsurilor asigurătorii dispuse în vederea reparării acesteia și care va cuprinde atât debitul principal, cât și obligațiile fiscale accesorii.

V. Opinia specialiștilor consultați asupra chestiunii de drept ce formează obiectul sesizării

48. În conformitate cu dispozițiile art. 476 alin. (10) raportate la art. 473 alin. (5) din Codul de procedură penală a fost solicitată specialiștilor în drept penal opinia asupra chestiunii de drept supuse examinării.

49. Departamentul de Drept public și Departamentul de Drept penal din cadrul Facultății de Drept a Universității din București au comunicat opinia scrisă în sensul că măsurile asigurătorii care pot fi luate într-o cauză penală, având ca obiect una dintre infracțiunile prevăzute la art. 61, 8 sau 9 din Legea

nr. 241/2005, asupra bunurilor suspectului sau inculpatului sau/și a părții responsabile civilmente pot avea în vedere atât acoperirea obligațiilor fiscale principale datorate, cât și a accesoriilor aferente acestora (dobânzi și penalități).

50. Centrul de cercetări în științe penale din cadrul Facultății de Drept a Universității de Vest din Timișoara a comunicat opinia scrisă în sensul că sesizarea este inadmisibilă în raport cu dispozițiile art. 475 din Codul de procedură penală, nefiind îndeplinită condiția ca de lămurirea problemei de drept să depindă soluționarea pe fond a cauzei, întrucât, în cauza în care a fost formulată întrebarea prealabilă, Curtea de Apel Târgu Mureș este investită cu contestațiile exercitate împotriva unei încheieri prin care s-au dispus măsuri asigurătorii, or, hotărârea ce va fi pronunțată asupra acestora, în sensul menținerii sau încetării respectivelor măsuri, nu are legătură cu soluționarea acțiunii penale sau a celei civile promovată în cadrul procesului penal. Mai mult, chiar dacă măsurile asigurătorii au fost dispuse în vederea garantării reparării pagubei produse prin infracțiune, existența, la rămânerea definitivă a hotărârii pronunțate asupra acțiunii civile, a unor bunuri aflate sub puterea respectivelor măsuri are efect doar în ceea ce privește modalitatea de recuperare a prejudiciului, nu și cu referire la soluția dată asupra laturii civile a cauzei. Totodată, s-a opinat că nu este întrunită nici condiția ca instanța supremă să nu fi statuat deja asupra chestiunii de drept printr-unul din mecanismele de unificare a practicii judiciare prevăzute de lege, apreciindu-se că problema de drept ce se solicită a fi dezlegată de Înalta Curte de Casație și Justiție a primit deja o rezolvare de principiu prin Decizia nr. 66 din 29 septembrie 2021 a Înaltei Curți de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 87 din 28 ianuarie 2022 (*Decizia Completului pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală nr. 66/2021*), în ale cărei considerente s-a reținut că „(...) în domeniul evaziunii fiscale, sfera prejudiciului produs prin comiterea faptei ilicite este limitată la impozitele, taxele și contribuțiile prevăzute de lege, corespunzătoare obligațiilor fiscale principale încălcate fraudulos de către inculpat. Caracteristica acestor impozite, taxe și contribuții sociale este, printre altele, aceea că ele sunt obligatoriu datorate în baza legii, în situații expres reglementate, îndatorirea contribuabililor de a plăti aceste sume fiind, așadar, consacrată normativ cu caracter general și imperativ”.

VI. Jurisprudența națională cu privire la chestiunea de drept

A. Jurisprudența și punctele de vedere exprimate la nivelul curților de apel

51. Într-o orientare jurisprudențială majoritară, se apreciază că termenul „pagubă” din cuprinsul art. 249 alin. (5) din Codul de procedură penală, vizând instituirea măsurii asigurătorii a sechestrului în materia infracțiunilor de evaziune fiscală, vizează atât prejudiciul efectiv (obligațiile fiscale principale), cât și obligațiile fiscale accesorii (dobânzi și penalități), având în vedere Decizia Completului competent să judece recursul în interesul legii nr. 17/2015 și Decizia Completului pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală nr. 66/2021.

52. Această orientare este reflectată în practica următoarelor instanțe: curțile de apel Brașov, București, Craiova, Pitești și Târgu Mureș; tribunalele Argeș, Bacău, București, Dolj, Bistrița-Năsăud, Prahova și Vaslui.

53. Într-o altă orientare jurisprudențială, minoritară, s-a apreciat că termenul „pagubă” din cuprinsul art. 249 alin. (5) din Codul de procedură penală, vizând instituirea măsurii asigurătorii a sechestrului în materia infracțiunilor de evaziune fiscală, cuprinde numai prejudiciul efectiv (baza de calcul), fără accesorii (dobânzi și penalități). Această orientare jurisprudențială se regăsește la nivelul Tribunalului Sibiu.

B. Jurisprudența Înaltei Curți de Casație și Justiție

54. Din perspectiva deciziilor obligatorii, menite să asigure unificarea practicii judiciare, au fost identificate:

a) Decizia Completului competent să judece recursul în interesul legii nr. 17/2015, prin care, în interpretarea și aplicarea unitară a dispozițiilor art. 19 din Codul de procedură penală, s-a stabilit că „În cauzele penale având ca obiect infracțiunile de evaziune fiscală prevăzute în Legea nr. 241/2005, instanța, soluționând acțiunea civilă, dispune obligarea inculpatului condamnat pentru săvârșirea acestor infracțiuni la plata sumelor reprezentând obligația fiscală principală datorată și la plata sumelor reprezentând obligațiile fiscale accesorii datorate, în condițiile Codului de procedură fiscală”;

b) Decizia Completului pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală nr. 66/2021, prin care s-a stabilit că „Dobânzile și penalitățile la care se referă art. 10 alin. (1) din Legea nr. 241/2005 pentru prevenirea și combaterea evaziunii fiscale se aplică doar la prejudiciul produs prin comiterea faptei, fără a se lua în considerare majorarea cu 20% din baza de calcul”.

VII. Jurisprudența Curții Constituționale

55. Prin Decizia nr. 312 din 9 iunie 2020, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1000 din 29 octombrie 2020, prin care a fost respinsă, ca neîntemeiată, excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 249 alin. (5) din Codul de procedură penală, reiterând propria jurisprudență (Decizia nr. 894 din 17 decembrie 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 168 din 4 martie 2016; Decizia nr. 463 din 27 iunie 2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 764 din 26 septembrie 2017), Curtea Constituțională a reținut că „măsurile asigurătorii au, prin natura lor, un caracter provizoriu, temporar, producându-și efectele până la momentul pronunțării hotărârii definitive, când instanța decide situația juridică a bunurilor indisponibilizate, dispunând fie confiscarea acestora, fie ridicarea sechestrului. Pentru a avea eficiență — în sensul împiedicării suspectului/inculpatului să zădărnicească recuperarea prejudiciului și restabilirea situației anterioare săvârșirii faptei penale —, măsurile asigurătorii trebuie dispuse cât mai devreme în cursul urmăririi penale, deci cu mult înainte de a fi stabilită valoarea finală a prejudiciului. Aceasta este rațiunea pentru care organele judiciare au posibilitatea să instituie sechestrul asigurător pe bunurile suspectului sau ale inculpatului și ale persoanei responsabile civilmente până la concurența valorii probabile a prejudiciului și a cheltuielilor judiciare, astfel cum este aceasta apreciată la momentul luării măsurii asigurătorii. (...) dacă, în urma administrării întregului probatoriu, se constată că această valoare — devenită între timp certă — este mai mică decât cea avută în vedere inițial, sechestrul poate fi restrâns de organul judiciar, din oficiu sau la cererea persoanei interesate (paragraful 19)”.

56. Considerentele deciziei menționate la paragraful 55 se regăsesc și în alte hotărâri pronunțate de Curtea Constituțională, prin care au fost respinse, ca neîntemeiate, excepții de neconstituționalitate ale prevederilor art. 249 din Codul de procedură penală, și anume: Decizia nr. 102 din 17 februarie 2021, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 357 din 7 aprilie 2021; Decizia nr. 512 din 30 iunie 2020, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 815 din 4 septembrie 2020; Decizia nr. 654 din 17 octombrie 2019, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 42 din 21 ianuarie 2020; Decizia nr. 146 din 27 martie 2018, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 455 din 31 mai 2018.

57. Prin Decizia Curții Constituționale nr. 291 din 9 iunie 2020, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 826 din 9 septembrie 2020, a fost respinsă, ca neîntemeiată, printre altele, excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 19 alin. (5) din Codul de procedură penală, în interpretarea dată prin Decizia Completului competent să judece recursul în interesul legii nr. 17/2015, reținându-se că instanța supremă

„a avut în vedere, pe de o parte, strict infracțiunile reglementate de Legea nr. 241/2005, iar, pe de altă parte, (...) s-a referit la toate infracțiunile incriminate de acest act normativ. Astfel, interpretarea dată de Înalta Curte de Casație și Justiție se aplică în toate cauzele penale având ca obiect infracțiunile de evaziune fiscală prevăzute în Legea nr. 241/2005, fără a putea afirma că aceasta este confuză, imprecisă și imprevizibilă” (paragraful 34 din decizie).

VIII. Dispoziții legale incidente

— Legea nr. 135/2010 privind Codul de procedură penală, cu modificările și completările ulterioare:

„Art. 19. — Obiectul și exercitarea acțiunii civile

(1) Acțiunea civilă exercitată în cadrul procesului penal are ca obiect tragerea la răspundere civilă delictuală a persoanelor responsabile potrivit legii civile pentru prejudiciul produs prin comiterea faptei care face obiectul acțiunii civile.

(...)

(5) Repararea prejudiciului material și moral se face potrivit dispozițiilor legii civile. (...)

Art. 249. — Condițiile generale de luare a măsurilor asigurătorii

(1) Procurorul, în cursul urmăririi penale, judecătorul de cameră preliminară sau instanța de judecată, din oficiu sau la cererea procurorului, în procedura de cameră preliminară ori în cursul judecății, poate lua măsuri asigurătorii, prin ordonanță sau, după caz, prin încheiere motivată, pentru a evita ascunderea, distrugerea, înstrăinarea sau sustragerea de la urmărire a bunurilor care pot face obiectul confiscării speciale sau al confiscării extinse ori care pot servi la garantarea executării pedepsei amenzii sau a cheltuielilor judiciare ori a reparării pagubei produse prin infracțiune.

(2) Măsurile asigurătorii constau în indisponibilizarea unor bunuri mobile sau imobile, prin instituirea unui sechestru asupra acestora.

(...)

(5) Măsurile asigurătorii în vederea reparării pagubei produse prin infracțiune și pentru garantarea executării cheltuielilor judiciare se pot lua asupra bunurilor suspectului sau inculpatului și ale persoanei responsabile civilmente, până la concurența valorii probabile a acestora. (...)

Art. 250¹. — Contestarea măsurilor asigurătorii dispuse în cursul judecății

(1) Împotriva încheierii prin care s-a dispus luarea unei măsuri asigurătorii de către judecătorul de cameră preliminară, de instanța de judecată sau de instanța de apel, inculpatul, procurorul sau orice altă persoană interesată poate face contestație, în termen de 48 de ore de la pronunțare sau, după caz, de la comunicare. Contestația se depune, după caz, la judecătorul de cameră preliminară, instanța de judecată sau instanța de apel care a pronunțat încheierea atacată și se înaintează, împreună cu dosarul cauzei, după caz, judecătorului de cameră preliminară de la instanța ierarhic superioară, respectiv instanței ierarhic superioare, în termen de 48 de ore de la înregistrare.”

— Legea nr. 241/2005, în forma modificată și completată prin Legea nr. 55/2021 (anterior modificării prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 130/2021 privind unele măsuri fiscal-bugetare, prorogarea unor termene, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative):

„Art. 9. — (1) Constituie infracțiuni de evaziune fiscală și se pedepsesc cu închisoare de la 2 la 8 ani și interzicerea unor drepturi sau cu amendă următoarele fapte săvârșite în scopul sustragerii de la îndeplinirea obligațiilor fiscale:

a) ascunderea bunului ori a sursei impozabile sau taxabile;

(...)

(2) Dacă prin faptele prevăzute la alin. (1) s-a produs un prejudiciu mai mare de 100.000 euro, în echivalentul monedei naționale, limita minimă a pedepsei prevăzute de lege și limita maximă a acesteia se majorează cu 5 ani.

(3) Dacă prin faptele prevăzute la alin. (1) s-a produs un prejudiciu mai mare de 500.000 euro, în echivalentul monedei naționale, limita minimă a pedepsei prevăzute de lege și limita maximă a acesteia se majorează cu 7 ani.”

Art. 10. — (1) În cazul săvârșirii unei infracțiuni de evaziune fiscală prevăzute la art. 8 și 9, dacă în cursul urmăririi penale sau al judecății prejudiciul cauzat este acoperit integral, iar valoarea acestuia nu depășește 100.000 euro, în echivalentul monedei naționale, se poate aplica pedeapsa cu amendă. Dacă prejudiciul cauzat și recuperat în aceleași condiții este de până la 50.000 euro, în echivalentul monedei naționale, se aplică pedeapsa cu amenda.

(1¹) În cazul săvârșirii uneia dintre infracțiunile prevăzute la art. 8 și 9, dacă în cursul urmăririi penale sau în cursul judecății până la pronunțarea unei hotărâri judecătorești definitive prejudiciul produs prin comiterea faptei, majorat cu 20% din baza de calcul, la care se adaugă dobânzile și penalitățile, este acoperit integral, fapta nu se mai pedepsește, făcându-se aplicarea dispozițiilor art. 16 alin. (1) lit. h) din Legea nr. 135/2010 privind Codul de procedură penală, cu modificările și completările ulterioare.

(12) Dispozițiile prezentului articol se aplică tuturor inculpaților chiar dacă nu au contribuit la acoperirea prejudiciului prevăzut la alin. (1) și (1¹).

(2) Dispozițiile prevăzute la alin. (1) nu se aplică dacă făptuitorul a mai săvârșit o infracțiune prevăzută de prezenta lege într-un interval de 5 ani de la comiterea faptei pentru care a beneficiat de prevederile alin. (1).”

IX. Opinia judecătorilor-raportori

58. Opinia judecătorilor-raportori a fost în sensul respingerii sesizării, ca inadmisibilă, nefiind îndeplinite cumulativ condițiile prevăzute de art. 475 din Codul de procedură penală, întrucât nu există o veritabilă problemă de drept care să necesite o dezlegare cu valoare de principiu din partea instanței supreme, iar soluționarea pe fond a cauzei nu depinde de lămurirea chestiunii ce face obiectul sesizării.

X. Înalta Curte de Casație și Justiție

59. Examinând sesizarea formulată de Curtea de Apel Târgu Mureș — Secția penală, prin Încheierea din 13 aprilie 2022, pronunțată în Dosarul nr. 2.221/102/2018/a1.20*, reține următoarele:

60. Reglementând condițiile de admisibilitate a sesizării Înaltei Curți de Casație și Justiție în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea unei chestiuni de drept, legiuitorul a stabilit în art. 475 din Codul de procedură penală posibilitatea anumitor instanțe, inclusiv a curții de apel, învestită cu soluționarea cauzei în ultimă instanță, care constată, în cursul judecății, existența unei chestiuni de drept de a cărei lămurire depinde soluționarea pe fond a cauzei și asupra căreia instanța supremă nu a statuat încă printr-o hotărâre prealabilă sau printr-un recurs în interesul legii și nici nu face obiectul unui asemenea recurs, să sesizeze Înalta Curte de Casație și Justiție în vederea pronunțării unei hotărâri prin care să se dea rezolvare de principiu respectivei probleme de drept.

61. Ca atare, pentru a fi admisibilă o asemenea sesizare trebuie îndeplinite cumulativ mai multe cerințe, respectiv existența unei cauze aflate în curs de judecată în ultimul grad de jurisdicție pe rolul uneia dintre instanțele prevăzute expres de articolul anterior menționat, soluționarea pe fond a acelei cauze să depindă de lămurirea chestiunii de drept ce formează obiectul sesizării, iar problema de drept să nu fi fost încă dezlegată de Înalta Curte de Casație și Justiție prin mecanismele legale ce asigură interpretarea și aplicarea unitară a legii de către instanțele judecătorești sau să nu facă în prezent obiectul unui recurs în interesul legii.

62. Totodată, din economia dispozițiilor legale invocate reiese că admisibilitatea sesizării este condiționată, în mod esențial, de existența unei veritabile probleme de drept, care să facă necesară o rezolvare de principiu prin pronunțarea unei hotărâri

prealabile de către Înalta Curte de Casație și Justiție, aceasta constituind, de fapt, premisa fundamentală ce justifică intervenția instanței supreme prin mecanismul de unificare a practicii judiciare instituit de art. 475 și următoarele din Codul de procedură penală.

63. În speță, se constată că este îndeplinită condiția privind existența unei cauze pendinte aflate în curs de soluționare în ultimă instanță, Curtea de Apel Târgu Mureș — Secția penală fiind investită, în Dosarul asociat nr. 2.221/102/2018/a1.20*, cu contestațiile declarate, în temeiul art. 250¹ din Codul de procedură penală, de inculpații P.D. și B. Asigurări de Viață — S.A., precum și de partea responsabilă civilmente V. — S.R.L. împotriva Încheierii din 7 martie 2022 a Tribunalului Mureș, prin care s-a dispus instituirea măsurilor asigurătorii asupra bunurilor mobile și imobile ale acestora.

64. De asemenea, chestiunea ce formează obiectul întrebării cu care a fost sesizată instanța supremă nu a primit încă o rezolvare printr-o hotărâre prealabilă sau printr-un recurs în interesul legii și nici nu face obiectul unui asemenea recurs, așa cum rezultă din cuprinsul Adresei nr. 1.243/C/1.164/III-5/2022 din 22 iunie 2022 a Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție.

65. Astfel, se impune a se preciza că, în mod constant, în jurisprudența Completului pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală, s-a stabilit că analiza acestei condiții trebuie să se raporteze atât la hotărârile pronunțate în una dintre procedurile prevăzute de art. 471 sau 475 și următoarele din Codul de procedură penală prin care s-a statuat în mod explicit asupra problemei de drept ridicate de instanța de trimitere, cât și la considerentele unor asemenea hotărâri, dacă acestea oferă suficiente elemente care să permită dezlegarea chestiunii de drept invocate (a se vedea, spre exemplu, deciziile Înaltei Curți de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală: Decizia nr. 22 din 14 septembrie 2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 823 din 18 octombrie 2017; Decizia nr. 2 din 27 ianuarie 2022, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 234 din 9 martie 2022).

66. Or, se constată că problema a cărei rezolvare de principiu se solicită prin intermediul sesizării formulate de Curtea de Apel Târgu Mureș nu a mai fost examinată de instanța supremă în modalitatea în care a fost formulată, Înalta Curte de Casație și Justiție nestatuând în mod explicit asupra ei printr-unul din mecanismele legale ce asigură interpretarea și aplicarea unitară a legii de către instanțele judecătorești.

67. Celelalte cerințe impuse de art. 475 din Codul de procedură penală nu sunt însă îndeplinite în cauză, întrucât nu există o veritabilă problemă de drept care să necesite o dezlegare cu valoare de principiu din partea instanței supreme, iar soluționarea pe fond a cauzei nu depinde de lămurirea chestiunii ce face obiectul prezentei sesizări.

68. Astfel, sub acest din urmă aspect, este de menționat că, în jurisprudența sa, Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală a statuat asupra înțeleșului ce trebuie atribuit sintagmei „problemă de drept de a cărei lămurire depinde soluționarea pe fond a cauzei”, arătând că „admisibilitatea sesizării în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile este condiționată atât în cazul în care vizează o normă de drept material, cât și atunci când privește o dispoziție de drept procesual de împrejurarea ca interpretarea dată de instanța supremă să aibă consecințe juridice asupra modului de rezolvare a fondului cauzei. Cu alte cuvinte, între problema de drept a cărei lămurire se solicită și soluția dată asupra acțiunii penale și/sau civile de către instanța pe rolul căreia se află cauza în ultimul grad de jurisdicție, trebuie să existe o relație de dependență, în sensul ca decizia Înaltei Curți pronunțată în procedura prevăzută de art. 476 și 477 din Codul de procedură penală să fie de natură a produce un efect concret asupra conținutului hotărârii din procesul principal, cerința

pertinenței fiind expresia utilității pe care rezolvarea de principiu a chestiunii de drept invocate o are în cadrul soluționării pe fond a litigiului. Prin sintagma «soluționarea pe fond a cauzei» folosită de legiuitor în cuprinsul art. 475 din Codul de procedură penală pentru a desemna legătura obiectivă dintre chestiunea de drept supusă interpretării și procesul penal în curs trebuie astfel să se înțeleagă dezlegarea raportului juridic penal născut ca urmare a încălcării relațiilor sociale protegute prin norma de incriminare, inclusiv sub aspectul consecințelor de natură civilă, și nu rezolvarea unei cereri incidentale invocate pe parcursul judecării cauzei în ultimă instanță” (Decizia Înaltei Curți de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală nr. 11 din 2 iunie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 503 din 7 iulie 2014).

69. Ulterior, considerentele Deciziei Completului pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală nr. 11 din 2 iunie 2014 au fost preluate de Înalta Curte de Casație și Justiție și în cuprinsul altor hotărâri date în procedura reglementată de dispozițiile art. 475 și următoarele din Codul de procedură penală, prin care au fost respinse, ca inadmisibile, sesizările cu care instanța supremă a fost investită, relevante fiind: Decizia nr. 17 din 1 septembrie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 691 din 22 septembrie 2014; Decizia nr. 19 din 15 septembrie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 769 din 23 octombrie 2014; Decizia nr. 24 din 6 octombrie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 823 din 11 noiembrie 2014; Decizia nr. 7 din 17 aprilie 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 359 din 25 mai 2015; Decizia nr. 26 din 29 octombrie 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 77 din 2 februarie 2016; Decizia nr. 28 din 29 octombrie 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 912 din 9 decembrie 2015; Decizia nr. 1 din 25 ianuarie 2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 152 din 28 februarie 2017; Decizia nr. 20 din 14 iunie 2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 542 din 10 iulie 2017; Decizia nr. 9 din 19 iunie 2018, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 696 din 9 august 2018; Decizia nr. 11 din 12 septembrie 2018, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 907 din 29 octombrie 2018; Decizia nr. 14 din 26 septembrie 2018, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 988 din 22 noiembrie 2018; Decizia nr. 7 din 21 martie 2019, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 365 din 10 mai 2019; Decizia nr. 21 din 29 octombrie 2019, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 981 din 5 decembrie 2019; Decizia nr. 21 din 7 iulie 2020, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 118 din 4 februarie 2021; Decizia nr. 17 din 17 martie 2021, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 514 din 18 mai 2021; Decizia nr. 68 din 29 septembrie 2021, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 56 din 19 ianuarie 2022; Decizia nr. 17 din 31 martie 2022, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 511 din 24 mai 2022; Decizia nr. 38 din 9 iunie 2022, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 671 din 5 iulie 2022.

70. În fundamentarea concluziei referitoare la semnificația acestei condiții de admisibilitate a sesizării Completului pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală, jurisprudența instanței supreme s-a întemeiat pe interpretarea sistematică a reglementărilor ce au ca finalitate unificarea practicii judiciare, constatându-se că procedura sesizării în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile, instituită de codificarea procesuală penală în art. 475 și următoarele, este vădit mai restrictivă decât cea a recursului în interesul legii, prevăzută de art. 471 și următoarele din aceeași codificare, dar și pe rațiuni ce țin de evoluția legislativă a conținutului primului text de lege menționat, în cuprinsul căruia, prin art. 102 pct. 284 din Legea nr. 255/2013 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 135/2010 privind Codul de procedură penală și pentru

modificarea și completarea unor acte normative care cuprind dispoziții procesual penale, a fost introdusă expresia „pe fond”, care lipsea din prima formă adoptată a codului. În aceste condiții, s-a apreciat că, prin reformularea art. 475 din Codul de procedură penală, s-a urmărit „tocmai excluderea de la această procedură ce vizează asigurarea unei practici unitare a problemelor de drept de care nu depinde soluționarea pe fond a litigiilor penale, chestiuni ce urmează a fi supuse interpretării numai pe calea recursului în interesul legii, în situația în care sunt îndeplinite și celelalte condiții de admisibilitate reglementate de Codul de procedură penală” (Decizia nr. 11 din 2 iunie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 503 din 7 iulie 2014; Decizia nr. 7 din 17 aprilie 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 359 din 25 mai 2015; Decizia nr. 1 din 25 ianuarie 2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 152 din 28 februarie 2017; Decizia nr. 11 din 12 septembrie 2018, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 907 din 29 octombrie 2018).

71. Aceleași repere de interpretare a cerinței referitoare la existența unei relații de dependență între lămurirea problemei de drept vizate de întrebarea prealabilă și soluționarea pe fond a cauzei se regăsesc și în jurisprudența recentă a Înaltei Curți de Casație și Justiție, statuându-se că dezlegarea chestiunii de drept ce formează obiectul sesizării trebuie să fie determinantă pentru rezolvarea acțiunii penale sau a acțiunii civile în procesul penal, împrejurare ce presupune ca respectiva chestiune să vizeze, de regulă, un aspect de drept material și, doar excepțional, o problemă de drept procesual, în măsura în care soluția dată asupra acesteia s-ar repercuta semnificativ asupra rezolvării fondului litigiului (deciziile Înaltei Curți de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală: Decizia nr. 7 din 10 martie 2020, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 568 din 30 iunie 2020; Decizia nr. 12 din 18 februarie 2021, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 355 din 7 aprilie 2021; Decizia nr. 17 din 17 martie 2021, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 514 din 18 mai 2021; Decizia nr. 65 din 29 septembrie 2021, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 81 din 27 ianuarie 2022; Decizia nr. 21 din 4 mai 2022, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 592 din 17 iunie 2022; Decizia nr. 30 din 25 mai 2022, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 673 din 6 iulie 2022).

72. În același sens s-a pronunțat instanța supremă și prin Decizia Înaltei Curți de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală nr. 2 din 27 ianuarie 2022, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 234 din 9 martie 2022, în care s-a reținut că „nu este îndeplinită condiția referitoare la legătura problemei de drept ce se solicită a fi dezlegată cu soluționarea pe fond a cauzei din perspectiva existenței unei chestiuni de drept care să vizeze o judecată propriu-zisă a soluționării acțiunii penale a unei cauze, astfel cum prevăd dispozițiile art. 349 și următoarele din Codul de procedură penală în titlul III intitulat «Judecata» din Partea specială. (...) în cauza dedusă judecătii, chestiunea de drept cu care a fost sesizată Înalta Curte vizează procedura de cameră preliminară al cărei obiect este reglementat în dispozițiile art. 342 din Codul de procedură penală, situație în care dispozițiile art. 453 alin. (1) lit. e) din Codul de procedură penală nu pot fi aplicate prin analogie acestor dispoziții și nici subsumate noțiunii de «soluționare a acțiunii penale pe fond a unei cauze».”

73. Deopotrivă, în considerentele Deciziei nr. 38 din 9 iunie 2022 a Înaltei Curți de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 671 din 5 iulie 2022, prin care s-a respins, ca inadmisibilă, sesizarea având ca obiect stabilirea, în interpretarea art. 250² din Codul de procedură penală, a naturii juridice a termenelor de 6 luni și, respectiv,

de 1 an, în care se verifică periodic subzistența temeiurilor care au determinat luarea sau menținerea măsurii asigurătorii, s-a menționat că, „în cauza ce a generat chestiunea de drept pendinte, completul Curții de Apel (...) este investit cu soluționarea căii de atac exercitate împotriva încheierii de menținere a măsurii asigurătorii dispuse anterior în faza de urmărire penală. Soluția asupra acestei probleme de drept, în sensul menținerii ori încetării măsurilor asigurătorii, nu are legătură cu soluționarea acțiunii penale sau civile în cauza penală. Mai mult, chiar dacă măsura asiguratorie ar fi fost dispusă și în scopul recuperării prejudiciului civil, existența, la rămânerea definitivă a hotărârii ce are a se pronunța pe fondul acțiunii civile, a unor bunuri aflate sub puterea acestei măsuri are efect doar asupra modalității de recuperare a prejudiciului, iar nu a soluției date asupra acțiunii civile. (...) măsura asiguratorie nu constituie, prin ea însăși, o acoperire a pagubei, având doar rolul de a garanta repararea ei. Totodată, existența acestei măsuri nu este de natură a contribui la stabilirea soluției pe fond a laturii civile/penale în prezenta cauză, ea urmând a facilita recuperarea pagubei produse prin infracțiune, acoperirea cheltuielilor judiciare sau confiscarea bunurilor. Prin urmare, întrebarea evidențiată în sesizarea de față (...) nu îndeplinește criteriul de admisibilitate analizat, reprezentând o chestiune incidentală, astfel că răspunsul la această întrebare nu influențează soluția ce ar putea fi dată raportului juridic de conflict dedus judecătii și nici rezolvarea acțiunii civile”.

74. Rezultă, așadar, din modul de definire/caracterizare a acestei condiții de admisibilitate a sesizării consacrat în jurisprudența constantă a Completului pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală că relația de dependență dintre interpretarea dată de Înalta Curte de Casație și Justiție, prin intermediul mecanismului de unificare a practicii judiciare reglementat de art. 475 și următoarele din Codul de procedură penală, și rezolvarea pe fond a cauzei se verifică prin aptitudinea respectivei interpretări de a produce un efect concret asupra conținutului hotărârii din procesul în care a fost formulată întrebarea prealabilă, un asemenea raport de conexitate neexistând în acele situații în care, oricare ar fi dezlegarea dată problemei de drept de către instanța supremă, aceasta nu va avea nicio influență asupra soluției pe fond a litigiului.

75. Or, în speță, se constată, în primul rând, că modalitatea neadecvată, deficitară, de redactare atât a considerentelor [care nu cuprind punctul de vedere al completului de judecată, conform art. 476 alin. (1) din Codul de procedură penală], cât și a dispozitivului încheierii de sesizare nu permite identificarea vreunei chestiuni de drept de a cărei lămurire să depindă în mod determinant rezolvarea fondului cauzei, instanța de trimitere limitându-se la preluarea întrebării formulate de apărare, fără a analiza în concret, ci doar formal, necesitatea dezlegării acesteia pentru soluționarea raportului juridic penal de conflict dedus judecătii. Simpla solicitare în acest sens a uneia dintre părți nu este însă suficientă pentru demararea mecanismului de asigurare a practicii judiciare unitare, căci sesizarea în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile trebuie să fie consecința constatării utilității demersului promovat de apărare, concluzie ce se desprinde din caracterul supletiv (completul de judecată „va putea solicita Înaltei Curți de Casație și Justiție să pronunțe o hotărâre prin care să dea rezolvare de principiu chestiunii de drept”), iar nu imperativ al normei cuprinse în art. 475 din Codul de procedură penală (în același sens, Decizia Înaltei Curți de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală nr. 31 din 19 noiembrie 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 19 din 11 ianuarie 2016, și Decizia Înaltei Curți de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală nr. 14 din 25 aprilie 2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 488 din 28 iunie 2017).

76. Astfel, așa cum s-a arătat anterior, prin Încheierea din data de 13 aprilie 2022, completul de cameră preliminară al Curții de Apel Târgu Mureș — Secția penală a sesizat Înalta Curte de Casație și Justiție în vederea pronunțării unei întrebări prealabile prin care să stabilească, de principiu, „dacă termenul «pagubă» din cuprinsul art. 249 alin. (5) din Codul de procedură penală vizând instituirea măsurii asigurătorii a sechestrului în materia infracțiunii prevăzute de art. 10 din Legea nr. 241/2005, modificată și completată de Legea nr. 55/2021, cuprinde doar prejudiciul efectiv calculat, respectiv baza de calcul, sau cuprinde și accesoriile (dobânzi și penalități)”, cu toate că art. 10 din Legea pentru prevenirea și combaterea evaziunii fiscale nr. 241/2005, în forma modificată și completată prin Legea nr. 55/2021, nu reglementează vreo infracțiune la care să se poată raporta dispozițiile din codificarea procesual penală indicate, ci doar face referire la infracțiunile prevăzute de art. 8 și 9 din același act normativ, pentru a stabili incidența unor cauze speciale de aplicare opțională sau obligatorie a pedepsei principale a amenzii [alin. (1)] ori, după caz, de nepedepsire [(alin. (1¹)), aspect ce reiese și din denumirile capitolelor în care sunt cuprinse textele de lege, respectiv: capitolul II — *Infracțiuni* (care include art. 8 și 9) și capitolul III — *Cauze de reducere a pedepselor, interdicții și decăderi* (care include art. 10), în același sens fiind și Decizia Curții Constituționale nr. 101 din 17 februarie 2021, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 295 din 24 martie 2021 (paragrafele 70, 71).

77. În speță, însă, instanța de trimitere este investită cu judecarea contestațiilor formulate, în temeiul art. 250¹ din Codul de procedură penală, de doi dintre inculpați și de partea responsabilă civilmente împotriva hotărârii judecătorești de cameră preliminară prin care s-au instituit măsuri asigurătorii asupra bunurilor acestora, soluționarea căilor de atac neputând fi în niciun fel influențată de eventuala incidență a unei cauze de impunitate sau de aplicare a unei sancțiuni penale de natură pecuniară (amenda penală), dintre cele reglementate de art. 10 din Legea nr. 241/2005, pentru ca îndeplinirea/neîndeplinirea condițiilor prevăzute de art. 249 alin. (5) din Codul de procedură penală să fie apreciată prin raportare la prevederile din legea specială indicate în încheierea de sesizare, a căror aplicabilitate, de altfel, nu poate fi constatată în procedura în camera preliminară, al cărei obiect este strict circumscris dispozițiilor art. 342 din același cod, ci doar în etapa judecătorești, cu ocazia rezolvării pe fond a acțiunii penale.

78. Mai mult, în dosarul cu a cărui soluționare a fost investit Tribunalul Mureș (aflat în faza camerei preliminare), inculpații în privința cărora au fost luate măsuri asigurătorii prin încheierea contestată au fost trimiși în judecată pentru comiterea infracțiunii de evaziune fiscală prevăzute de art. 9 alin. (1) lit. a) și alin. (2), respectiv alin. (3) din Legea nr. 241/2005 (text aplicabil începând cu 22 martie 2013), cu aplicarea art. 35 alin. (1) din Codul penal, în forma autoratului (P.D.) și a complicității (B. Asigurări de Viață — S.A.), iar nu pentru săvârșirea celeilalte infracțiuni la care face referire art. 10 din același act normativ, în forma în vigoare după modificarea sa prin Legea nr. 55/2021 (cea reglementată de art. 8), context în care se apreciază, prin raportare la aspectele anterior arătate, la considerentele hotărârii atacate și la motivele de contestație invocate de autorul întrebării prealabile, precum și la argumentele expuse în încheierea de sesizare în fundamentarea celor două orientări jurisprudențiale la care s-a făcut referire de către instanța de trimitere, că, în realitate, problema de drept supusă analizei Înaltei Curți de Casație și Justiție vizează interpretarea noțiunii de „pagubă” din cuprinsul art. 249 alin. (5) din Codul de procedură penală, în sensul de a se stabili dacă măsurile asigurătorii ce se pot lua, într-o cauză penală având ca obiect infracțiunea prevăzută de art. 9 din Legea nr. 241/2005, asupra bunurilor inculpatului și/sau a părții responsabile civilmente trebuie să acopere doar obligațiile fiscale principale datorate sau atât obligațiile fiscale principale datorate, cât și accesoriile aferente acestora (dobânzi și penalități).

79. Pornind însă de la natura, scopul și rolul măsurilor asigurătorii în procesul penal și având în vedere faza procesuală în care se află dosarul în care s-a dispus luarea acestora, se constată că lămurirea aspectului ce formează obiectul sesizării cu care a fost investit Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, chiar în condițiile modificării formale a întrebării adresate pentru a conferi claritate înțelesului solicitării instanței de trimitere, nu poate avea nicio înrâurire asupra hotărârii ce va fi pronunțată pe fondul cauzei, ce presupune examinarea învinuirii aduse inculpaților prin rechizitoriu și dezlegarea definitivă a raportului juridic penal dedus judecătorești, neexistând legătura de dependență necesară dintre chestiunea de drept supusă interpretării și modul de rezolvare pe fond a procesului penal în curs, cerută cu caracter obligatoriu de dispozițiile procesuale penale incidente în această procedură (art. 475 din Codul de procedură penală).

80. Astfel, așa cum s-a arătat în doctrina juridică, măsurile asigurătorii sunt măsuri procesuale cu caracter real, ce constau în indisponibilizarea, prin aplicarea unui sechestr, a bunurilor mobile și/sau imobile aparținând anumitor persoane (suspect, inculpat, parte responsabilă civilmente, alte persoane în proprietatea sau posesia cărora se află bunurile ce urmează a fi confiscate), pentru ca acestea să nu le înstrăineze până la sfârșitul procesului penal și să devină insolubile.

81. Potrivit art. 249 alin. (1) din Codul de procedură penală, scopul acestor măsuri constă în asigurarea punerii în executare a sancțiunilor de drept penal (confiscarea specială, confiscarea extinsă, executarea pedepsei amenzii), a reparării pagubei produse prin infracțiune sau a executării cheltuielilor judiciare.

82. Indiferent de scopul urmărit prin instituirea lor, măsurile asigurătorii — deci inclusiv cele luate în vederea reparării pagubei produse prin infracțiune, cum este și cazul celor dispuse în cauza ce a generat chestiunea de drept pendinte — au un caracter eminentement provizoriu, având rolul de a preveni distrugerea sau înstrăinarea bunurilor care ar putea să asigure acoperirea despăgubirilor civile, plata amenzii penale, a cheltuielilor judiciare sau realizarea confiscării, dispuse prin hotărârea judecătorească rămasă definitivă.

83. Așadar, luarea măsurilor asigurătorii, în condițiile art. 249 alin. (5) din Codul de procedură penală, nu se repercutează în niciun fel asupra modului de rezolvare a acțiunii penale și/sau a celei civile, acestea fiind, așa cum s-a arătat, doar niște măsuri temporare, vremelnice, dispuse la un moment dat pe parcursul procedurii judiciare și menite exclusiv să asigure recuperarea sumelor ce vor fi, eventual, acordate părții civile la sfârșitul procesului penal.

84. Ca atare, nici hotărârea asupra contestațiilor promovate de inculpați și partea responsabilă civilmente împotriva încheierii prin care s-au instituit măsuri asigurătorii asupra bunurilor acestora până la concurența sumei reprezentând obligațiile fiscale principale și accesoriile aferente, în sensul menținerii, ridicării sau restrângerii lor până la valoarea obligațiilor fiscale principale, nu este aptă de a produce vreun efect concret asupra soluționării acțiunii penale și/sau a celei civile în procesul penal, după cum o asemenea consecință nu poate avea nici dezlegarea chestiunii de drept ce formează obiectul sesizării instanței supreme, neexistând legătura obiectivă între interpretarea realizată prin intermediul mecanismului prevăzut de art. 475 și următoarele din Codul de procedură penală și rezolvarea fondului litigiului (în același sens, Decizia Înaltei Curți de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală nr. 38 din 9 iunie 2022, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 671 din 5 iulie 2022, la care s-a făcut anterior referire).

85. Sub aspectul aceleiași condiții de admisibilitate a sesizării se mai impune a se menționa, raportat la jurisprudența recentă a Completului pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală, că aceasta nu este îndeplinită nici din perspectiva „existenței unei chestiuni de drept care să vizeze

o judecată propriu-zisă a (...) acțiunii penale a unei cauze, astfel cum prevăd dispozițiile art. 349 și următoarele din Codul de procedură penală în titlul III intitulat «Judecata» din Partea specială» (Decizia Înaltei Curți de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală nr. 2 din 27 ianuarie 2022, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 234 din 9 martie 2022).

86. Astfel, se observă că, în cauza în care au fost instituite măsurile asigurătorii asupra bunurilor aparținând unora dintre inculpați și părții responsabile civilmente, nu s-a dispus încă începerea judecării, ca fază distinctă a procesului penal, în care se dă o rezolvare raportului juridic penal de conflict, problema de drept cu a cărei dezlegare a fost sesizată instanța supremă fiind invocată pe parcursul procedurii prevăzute de art. 342 și următoarele din Codul de procedură penală de completul de cameră preliminară, a cărui competență funcțională nu include și judecarea pe fond a litigiului, ci se limitează exclusiv la verificarea competenței și a legalității sesizării instanței, a legalității administrării probelor și a efectuării actelor de către organele de urmărire penală.

87. În plus, soluționarea contestațiilor în procedura prevăzută de art. 250¹ din Codul de procedură penală nu poate fi circumscrisă unei „judecări”, în accepțiunea dispozițiilor art. 349 și următoarele din Codul de procedură penală, din moment ce, prin intermediul acestora, nu se rezolvă fondul litigiului, ci o chestiune incidentală intervenită în desfășurarea procesului penal, generată de formularea unei cereri de către partea civilă în legătură cu dispunerea unor măsuri procesuale cu caracter provizoriu (a se vedea în acest sens deciziile Înaltei Curți de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală nr. 11 din 2 iunie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 503 din 7 iulie 2014; nr. 23 din 6 octombrie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 843 din 19 noiembrie 2014; nr. 24 din 6 octombrie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 823 din 11 noiembrie 2014).

88. Ca atare, raportat la toate aspectele expuse, se apreciază că lămurirea chestiunii ce formează obiectul întrebării prealabile nu se repercutează în niciun fel și nu poate avea vreo înrâurire asupra modalității de soluționare a fondului cauzei, neexistând relația de dependență necesară între problema de drept supusă interpretării și rezolvarea acțiunii penale și/sau civile, împrejurare ce determină inadmisibilitatea sesizării pentru neîndeplinirea uneia dintre condițiile cumulative prevăzute de art. 475 din Codul de procedură penală.

89. Deopotrivă, în cauză nu este întrunită nici cerința referitoare la existența unei veritabile chestiuni de drept care să necesite o dezlegare cu valoare de principiu din partea Înaltei Curți de Casație și Justiție, neprezentând gradul de dificultate necesar care să permită intervenția instanței supreme prin pronunțarea unei hotărâri prealabile.

90. În această privință se constată că, prin Decizia nr. 5 din 10 februarie 2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 183 din 11 martie 2016 (ale cărei considerente au fost reluate apoi în Decizia nr. 6 din 2 martie 2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 287 din 15 aprilie 2016; Decizia nr. 19 din 27 septembrie 2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 874 din 1 noiembrie 2016; Decizia nr. 20 din 14 iunie 2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 542 din 10 iulie 2017; Decizia nr. 27 din 12 decembrie 2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 65 din 22 ianuarie 2018; Decizia nr. 5 din 21 martie 2019, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 381 din 15 mai 2019; Decizia nr. 19 din 29 octombrie 2019, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 108 din 12 februarie 2020; Decizia nr. 6 din 17 februarie 2020, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 518 din 17 iunie 2020; Decizia nr. 65 din 29 septembrie 2021, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 81 din 27 ianuarie

2022; Decizia nr. 67 din 29 septembrie 2021, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 86 din 28 ianuarie 2022), Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală a stabilit că scopul unei asemenea „proceduri este de a da dezlegări asupra unor probleme veritabile și dificile de drept. Sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție conform art. 475 din Codul de procedură penală trebuie efectuată doar în situația în care, în cursul soluționării unei cauze penale, se pune problema interpretării și aplicării unor dispoziții legale neclare, echivoce, care ar putea da naștere mai multor soluții. Interpretarea urmărește cunoașterea înțeleșului exact al normei, clarificarea sensului și scopului acesteia, așa încât procedura prealabilă nu poate fi folosită în cazul în care aplicarea corectă a dreptului se impune într-un mod atât de evident, încât nu lasă loc de îndoială cu privire la modul de soluționare a întrebării adresate”.

91. Totodată, s-a arătat că „Instanța supremă este chemată să dea o rezolvare de principiu unei chestiuni de drept cu care a fost sesizată, în interpretarea unei norme care ar fi afectată de o asemenea ambiguitate, încât nu ar permite instanței de trimitere ca, prin intermediul unor metode de interpretare a normelor juridice recunoscute în dreptul intern, să stabilească cu suficientă certitudine conținutul și sensul textelor legale ce fac obiectul întrebării prealabile” (Decizia Înaltei Curți de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept nr. 6 din 17 februarie 2020, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 518 din 17 iunie 2020).

92. Or, din analiza coroborată a dispozițiilor art. 249 alin. (5) din Codul de procedură penală cu cele ale art. 19 din același cod, astfel cum au fost interpretate, în cazul infracțiunilor de evaziune fiscală, prin Decizia Înaltei Curți de Casație și Justiție — Completul competent să judece recursul în interesul legii nr. 17/2015 se poate decela cu suficientă certitudine înțeleșul sintagmei „pagubă” din conținutul normei procesual penale a cărei explicare se solicită de către instanța de trimitere, așa încât, și din această perspectivă, sesizarea Completului pentru dezlegarea unor chestiuni de drept apare ca fiind inadmisibilă.

93. Astfel, potrivit art. 19 din Codul de procedură penală, acțiunea civilă exercitată în cadrul procesului penal are ca obiect tragerea la răspundere civilă delictuală a persoanelor responsabile potrivit legii civile pentru prejudiciul produs prin comiterea faptei care face obiectul acțiunii civile [alin. (1)], repararea prejudiciului material și moral realizându-se potrivit dispozițiilor legii civile [alin. (5)].

94. Prin Decizia Completului competent să judece recursul în interesul legii nr. 17/2015 s-a stabilit, în interpretarea și aplicarea unitară a dispozițiilor art. 19 din Codul de procedură penală, că, „În cauzele penale având ca obiect infracțiunile de evaziune fiscală prevăzute în Legea nr. 241/2005, instanța, soluționând acțiunea civilă, dispune obligarea inculpatului condamnat pentru săvârșirea acestor infracțiuni la plata sumelor reprezentând obligația fiscală principală datorată și la plata sumelor reprezentând obligațiile fiscale accesorii datorate, în condițiile Codului de procedură fiscală”.

95. În considerentele deciziei s-a reținut, în esență, că, în cazul infracțiunilor de evaziune fiscală prevăzute de Legea nr. 241/2005, soluționarea laturii civile nu se face potrivit dispozițiilor legii civile, respectiv ale Codului civil, ci conform prevederilor Codului de procedură fiscală, ca lege specială.

96. Astfel, s-a arătat că „Sanționarea ca infracțiune a unor fapte săvârșite în legătură cu administrarea impozitelor și taxelor sau a altor contribuții prevăzute de legislația fiscală este o formă de răspundere pentru nerespectarea obligațiilor dintr-un raport juridic de drept procedural fiscal” (paragraful 20.6 din Decizia Completului competent să judece recursul în interesul legii nr. 17/2015).

97. Prin urmare, pornind de la definiția dată creanțelor fiscale principale prin art. 21 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură fiscală, instanța supremă a statuat că, „în cazul

infracțiunilor de evaziune fiscală, inculpații vor fi obligați la suportarea prejudiciului constând în echivalentul cuantumului creanțelor fiscale principale deținute de stat, calificând astfel raportul juridic născut între plătitorul taxei și beneficiarul acesteia ca un raport juridic de drept fiscal, reglementat de prevederile Codului fiscal și ale Codului de procedură fiscală, dar și la plata creanțelor fiscale accesorii, astfel cum sunt definite de art. 21 alin. (2) lit. b) din Codul de procedură fiscală, având în vedere că dreptul la perceperea acestor creanțe, constând în dobânzi, penalități de întârziere sau majorări de întârziere, după caz, în condițiile legii, intră, de asemenea, în conținutul raportului juridic de drept fiscal, cuantumul acestora fiind stabilit de Codul de procedură fiscală” (paragraful 21.11 din Decizia Completului competent să judece recursul în interesul legii nr. 17/2015).

98. Totodată, a reținut că „*obligațiile de plată accesorii au un caracter prestabil, atât în privința semnificației pe care acestea o au în contextul raportului juridic de drept fiscal, cât și în privința modalității de calcul al sumelor în care se materializează. Totodată, astfel cum rezultă din chiar denumirea dată lor de legiuitor, obligațiile fiscale accesorii au aceeași natură juridică cu aceea a obligațiilor fiscale principale, respectiv a impozitelor, taxelor, contribuțiilor și altor sume datorate bugetului general consolidat, neputând fi ignorate la momentul cuantificării prejudiciului de către instanța penală” (paragrafele 21.14 și 21.15 din Decizia Înaltei Curți de Casație și Justiție — Completul competent să judece recursul în interesul legii nr. 17/2015).*

99. Pe de altă parte, așa cum s-a arătat în dezvoltările anterioare, scopul instituirii măsurilor asigurătorii în vederea reparării pagubei produse prin infracțiune, potrivit art. 249 alin. (1) și (5) din Codul de procedură penală, este acela de a garanta că, la finalul procesului penal, partea civilă se poate îndestula din bunurile persoanei care va fi obligată la repararea prejudiciului (inculpat și/sau parte responsabilă civilmente) prin hotărârea penală definitivă.

100. Ca atare, scopul dispunerii măsurilor asigurătorii nu poate fi dissociat de obiectul acțiunii civile, astfel cum este definit în art. 19 alin. (1) din Codul de procedură penală, ceea ce înseamnă că tot ce poate fi acordat acesteia cu prilejul soluționării laturii civile a procesului penal poate fi, deopotrivă, „garantat” prin dispunerea măsurilor asigurătorii. Or, așa cum s-a statuat, cu caracter obligatoriu, prin Decizia Completului competent să judece recursul în interesul legii nr. 17/2015, în cauzele ce au ca obiect infracțiuni de evaziune fiscală, inclusiv cea prevăzută în art. 9 din Legea nr. 241/2005, pentru care au

fost trimiși în judecată și acuzații din dosarul în care a fost formulată întrebarea prealabilă, instanța, în temeiul art. 19 alin. (1) din Codul de procedură penală, dispune, în caz de condamnare, obligarea inculpatului atât la plata sumelor reprezentând obligația fiscală principală datorată, cât și la plata sumelor reprezentând obligațiile fiscale accesorii datorate, în condițiile Codului de procedură fiscală.

101. Fiind pronunțată în interpretarea și aplicarea unitară a dispozițiilor art. 19 alin. (1) din Codul de procedură penală, Decizia Completului competent să judece recursul în interesul legii nr. 17/2015 nu și-a încetat efectele ca urmare a abrogării Ordonanței Guvernului nr. 92/2003 privind Codul de procedură fiscală, republicată, cu modificările și completările ulterioare, cu atât mai mult cu cât Legea nr. 207/2015 privind Codul de procedură fiscală conține, sub aspectele analizate prin hotărârea menționată, reglementări similare. Astfel, art. 1 din actul normativ definește obligația fiscală ca fiind „*obligația de plată a oricărei sume care se cuvine bugetului general consolidat, reprezentând obligația fiscală principală și obligația fiscală accesorie*” (pct. 27), obligația fiscală principală ca reprezentând „*obligația de plată a impozitelor, taxelor și contribuțiilor sociale, precum și obligația organului fiscal de a restitui sumele încasate fără a fi datorate și de a rambursa sumele cuvenite, în situațiile și condițiile prevăzute de lege*” (pct. 28), iar obligația fiscală accesorie ca însemnând „*obligația de plată sau de restituire a dobânzilor, penalităților sau a majorărilor, aferente unor obligații fiscale principale*” (pct. 29).

102. Se constată, așadar, că problema cu care a fost sesizată Înalta Curte de Casație și Justiție nu reprezintă o veritabilă chestiune de drept, deoarece nu există o neclaritate în ceea ce privește decelarea sensului noțiunii de „*pagubă*” din cuprinsul art. 249 alin. (5) din Codul de procedură penală, interpretarea coroborată a normei procesual penale cu dispozițiile art. 19 din Codul de procedură penală, astfel cum au fost interpretate prin Decizia Completului competent să judece recursul în interesul legii nr. 17/2015, fiind suficientă pentru a înțelege voința legiuitorului, fără a fi necesară o dezlegare din partea instanței supreme în procedura pronunțării unei hotărâri prealabile.

103. În consecință, se constată că sesizarea formulată de Curtea de Apel Târgu Mureș — Secția penală nu îndeplinește cumulativ condițiile prevăzute de art. 475 din Codul de procedură penală, astfel încât se impune respingerea acesteia, ca inadmisibilă.

ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

În numele legii

DECIDE:

Respinge, ca inadmisibilă, sesizarea formulată de Curtea de Apel Târgu Mureș — Secția penală, prin Încheierea din 13 aprilie 2022, pronunțată în Dosarul nr. 2.221/102/2018/a1.20*, prin care se solicită pronunțarea unei hotărâri prealabile cu privire la următoarea chestiune de drept:

Dacă termenul „pagubă” din cuprinsul art. 249 alin. (5) din Codul de procedură penală, vizând instituirea măsurii asigurătorii a sechestrului în materia infracțiunii prevăzute de art. 10 din Legea nr. 241/2005 pentru prevenirea și combaterea evaziunii fiscale, modificată și completată de Legea nr. 55/2021, cuprinde doar prejudiciul efectiv calculat, respectiv baza de calcul, sau cuprinde și accesoriile (dobânzi și penalități)?

Obligatorie, potrivit dispozițiilor art. 477 alin. (3) din Codul de procedură penală.

Pronunțată în ședință publică astăzi, 19 septembrie 2022.

PREȘEDINTELE COMPLETULUI,
judecător **CORINA-ALINA CORBU**,
președintele Înaltei Curți de Casație și Justiție

Magistrat-asistent,
Bogdan Georgescu

ABONAMENTE LA PUBLICAȚIILE OFICIALE PE SUPORT FIZIC

— Prețuri pentru anul 2023 —

Nr. crt.	Denumirea publicației	Valoare (TVA 5% inclus) — lei		
		12 luni	3 luni	1 lună
1.	Monitorul Oficial, Partea I	2.760	760	275
2.	Monitorul Oficial, Partea I, limba maghiară	3.280		300
3.	Monitorul Oficial, Partea a II-a	4.920		440
4.	Monitorul Oficial, Partea a III-a	940		100
5.	Monitorul Oficial, Partea a IV-a	3.760		340
6.	Monitorul Oficial, Partea a VI-a	3.500		320
7.	Monitorul Oficial, Partea a VII-a	1.200		110

NOTĂ:

Monitorul Oficial, Partea I bis, se multiplică și se achiziționează pe bază de comandă.

ABONAMENTE LA PRODUSELE ÎN FORMAT ELECTRONIC

— Prețuri pentru anul 2023 —

Produs	Abonamentul FLEXIBIL (Monitorul Oficial, Partea I + alte 3 părți ale Monitorului Oficial, la alegere)									
	Lunar					Anual*				
	Online/ Monopost	Rețea 5	Rețea 25	Rețea 100	Rețea 300	Online/ Monopost	Rețea 5	Rețea 25	Rețea 100	Rețea 300
AutenticMO	65	160	400	960	2.110	650	1.630	4.080	9.790	21.540
ExpertMO	115	290	730	1.750	3.850	1.150	2.880	7.200	17.280	38.020

Produs	Abonamentul COMPLET (Monitorul Oficial, Partea I + toate celelalte părți ale Monitorului Oficial)									
	Lunar					Anual*				
	Online/ Monopost	Rețea 5	Rețea 25	Rețea 100	Rețea 300	Online/ Monopost	Rețea 5	Rețea 25	Rețea 100	Rețea 300
AutenticMO	75	190	480	1.150	2.530	750	1.880	4.700	11.280	24.820
ExpertMO	140	350	880	2.110	4.640	1.400	3.500	8.750	21.000	46.200

Colecția Monitorul Oficial în format electronic, oricare dintre părțile acestuia	100 lei/an
--	------------

Prețurile sunt exprimate în lei și conțin TVA.

Mai multe informații puteți găsi pe site-ul www.expert-monitor.ro, unde puteți aplica online comanda.

* Tarifele anuale se aplică pentru comenzile online efectuate până la 31 ianuarie 2023.

EDITOR: PARLAMENTUL ROMÂNIEI — CAMERA DEPUTAȚILOR

„Monitorul Oficial” R.A., Str. Parcului nr. 65, sectorul 1, București; 012329
C.I.F. RO427282, IBAN: RO55RNCB0082006711100001 BCR
și IBAN: RO12TREZ7005069XXX000531 DTCPMB (alocat numai persoanelor juridice bugetare)
Tel. 021.318.51.29/150, fax 021.318.51.15, e-mail: marketing@ramo.ro, www.monitoruloficial.ro
Adresa Centrului pentru relații cu publicul este: șos. Panduri nr. 1, bloc P33, sectorul 5, București; 050651.
Tel. 021.401.00.73, 021.401.00.78, e-mail: concursurifp@ramo.ro, convocariaga@ramo.ro
Pentru publicări, încărcați actele pe site, la: <https://www.monitoruloficial.ro/brp/>

5 948493 462149